

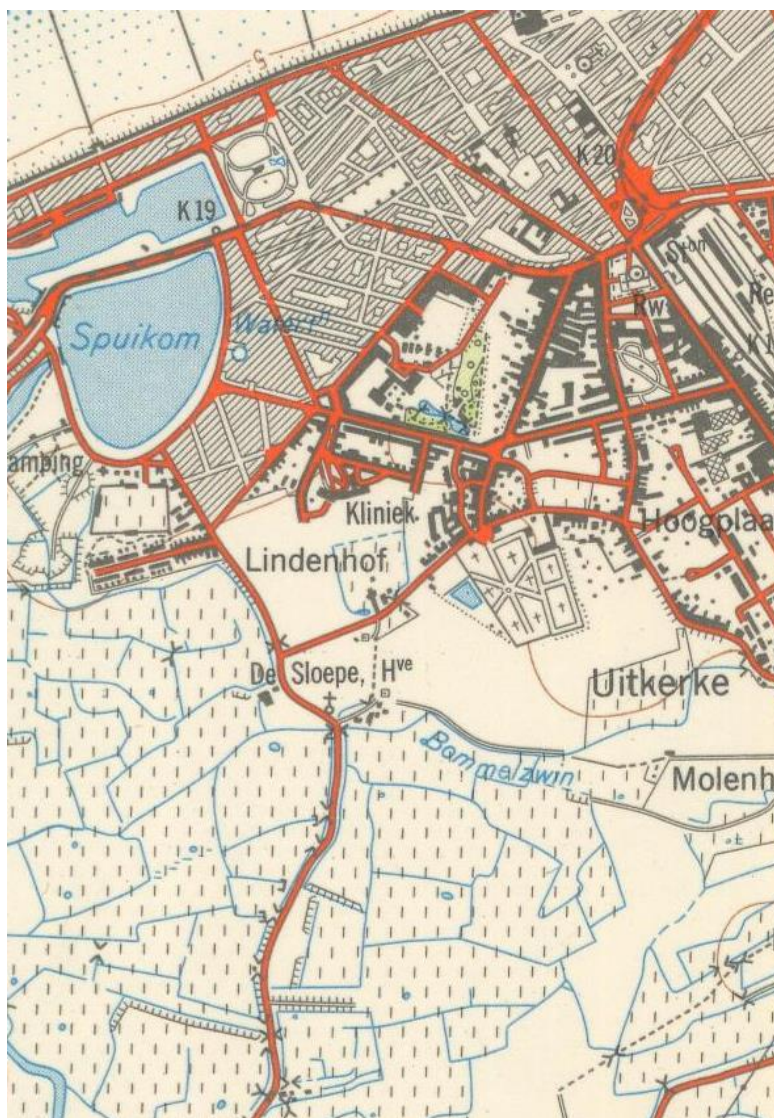

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

2019

ARCHEOLOGIE NOTA Dr. Fr. Verhaeghestraat te Blankenberge (West-Vlaanderen)

ADEDE Archeologisch Rapport 417

Devalcke neer L.

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 417

Archeologienota Dr. Fr.
Verhaeghestraat te
Blankenberge (West-
Vlaanderen).

DEVALCKENEER L.

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2019
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	David Janssens
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 5 -
2	Bureauonderzoek	- 10 -
2.1	Archeologische voorkennis	- 10 -
2.2	Aanleiding van het onderzoek.....	- 10 -
2.3	Doel van het onderzoek	- 10 -
2.4	Huidige situatie projectgebied	- 10 -
2.5	Beschrijving geplande werken.....	- 12 -
2.6	Randvoorwaarden	- 14 -
2.7	Werkwijze	- 14 -
3	Assessmentrapport.....	- 37 -
3.1	Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied.....	- 37 -
3.2	Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied	- 40 -
3.2.1	Tertiair geologisch	- 40 -
3.2.2	Quartaair geologisch	- 41 -
3.2.3	Bodem	- 42 -
3.2.3.1	Bodemtypekaart.....	- 43 -
3.2.3.2	Potentiële bodemerosie	- 43 -
3.2.3.3	Erosiegevoeligheid.....	- 44 -
3.2.3.4	Landgebruik	- 45 -
3.2.3.5	Gewestplan.....	- 46 -
3.3	Historische situering van het onderzoeksgebied	- 48 -
3.3.1	Algemene historische situering	- 48 -
3.3.2	Historisch kaartmateriaal	- 53 -
3.3.2.1	Fricx-kaarten (1712)	- 53 -
3.3.2.2	Kaart van Ferraris (1771 – 1778)	- 54 -
3.3.2.3	Atlas der Buurtwegen (1840)	- 55 -
3.3.2.4	Topografische kaart van Vandermaelen (1846 – 1854)	- 56 -
3.3.2.5	Kaart van Popp (1842 – 1879)	- 57 -
3.3.3	Luchtfoto's.....	- 58 -
3.3.3.1	Luchtfoto 1971	- 58 -
3.3.3.2	Luchtfoto 1979-1990	- 59 -

3.3.3.3	Luchtfoto 2008	- 60 -
3.4	Archeologische situering van het projectgebied.....	- 61 -
3.4.1	Archeologische nota's	- 61 -
3.4.2	CAI.....	- 62 -
4	Besluit.....	- 66 -
4.1	Algemeen besluit.....	- 66 -
5	Bibliografie.....	- 68 -
6	Lijst van figuren	- 70 -

1 Administratieve fiche

Projectcode	2019D158
Site	Blankenberge – Dr. Fr. Verhaeghestraat 1
Projectsigle ADEDE	BLA-DRF
Ligging	Dr. Fr. Verhaeghestraat 1 8370 Blankenberge West-Vlaanderen
Topografische kaart	Zie plan
Kadaster	Blankenberge Afdeling 3 /Uitkerke Sectie C Perceel 0198/00Z000 Zie plannummer 3
Soort onderzoek	Bureauonderzoek
Aard van de vervolgwerven	Verbouwing ziekenhuisvleugel
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Simon Claeys 2017/00184 Alexander Cattrysse 2017/00187
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	Devalckeneer L., 2019, Archeologienota Dr. Fr. Verhaeghestraat te Blankenberge (West-Vlaanderen), ADEDE Archeologisch Rapport 417, Gent.
Grootte projectgebied	7130 m ²
Periode uitvoering	April 2019
Themen thesaurus Onroerend Erfgoed	Archeologienota, Bureauonderzoek
Verstoorde zones	Bestaande bebouwing voorzien van kelder en verhardingen

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Blankenberge - Dr. Fr. Verhaeghestraat	
Projectgebied - topografische kaart	
2019D158	Agiv; Lambert 72
10/04/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende

onderzoeksgebied

TOP04-8

0

1

Orthofotografie

Orthofotomozaïek
middenschalig
winteropnamen
kleur
meest recent
Vlaanderen

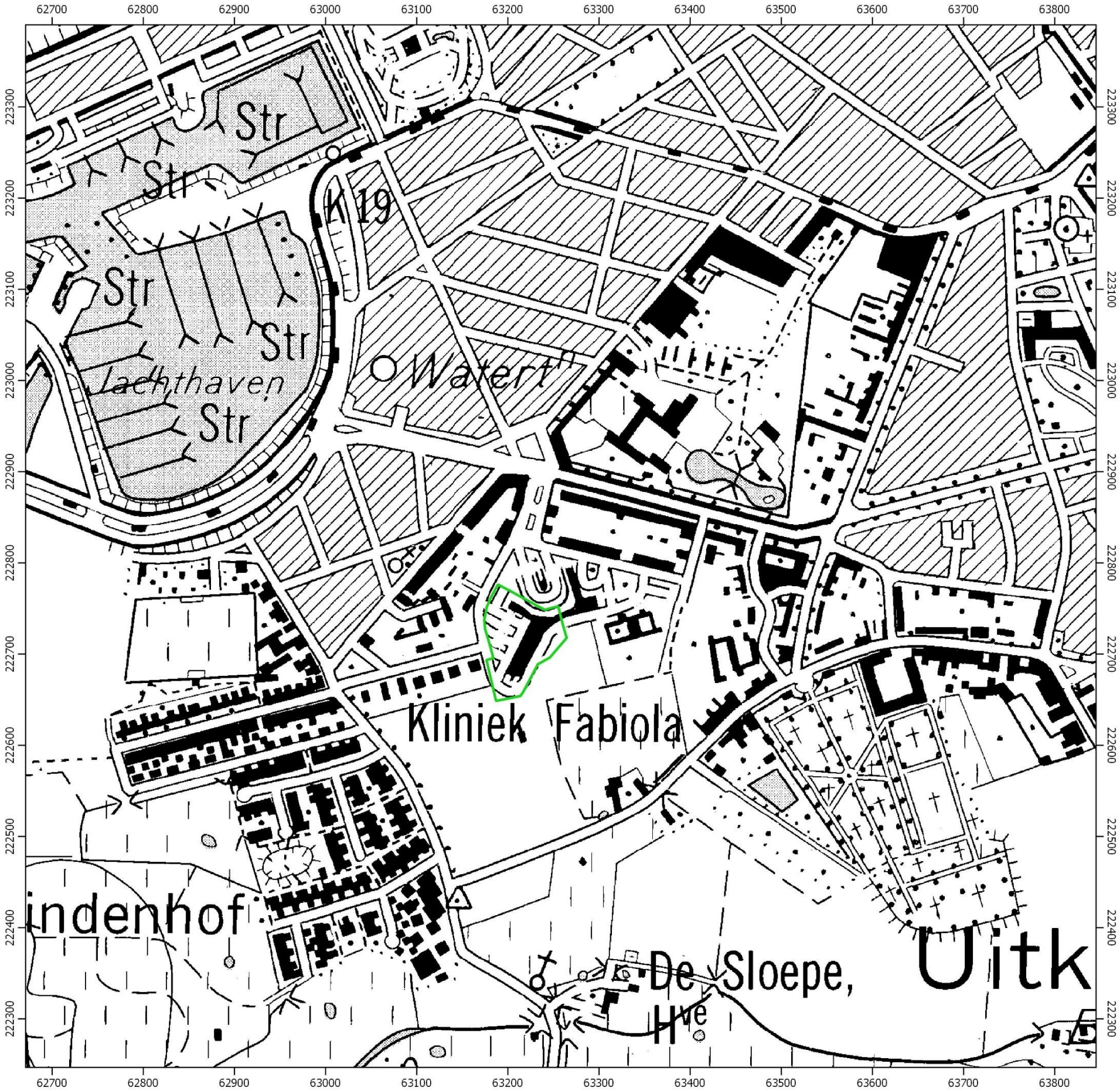

100

0

100

200 m

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Blankenberge - Dr. Fr. Verhaeghestraat	
Projectgebied - orthofoto 2018	
2019D158	Agiv; Lambert 72
10/04/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende

 onderzoeksgebied

Orthofotografie

Orthofotomozaïek
middenschalig
winteropnamen
kleur
meest recent
Vlaanderen

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Blankenberge - Dr. Fr. Verhaeghestraat

Projectgebied - GRB - Verstoorde zones

2019D158

Agiv; Lambert 72

10/04/2019

Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende

onderzoeksgebied

verstoorde zones

GRB-basiskaart

25

0

25

50

75 m

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

Binnen de contouren van het onderzoeksgebied werd tot op heden geen archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd. In de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) worden wel een aantal meldingen aangegeven in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied. Deze worden verder toegelicht onder “§ 3.4. Archeologische situering van het onderzoeksgebied”.

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de vergunningsplichtige bodemingreep meer dan of 5000m² bedraagt gezien het onderzoeksgebied volledig buiten woon- of recreatiegebied valt. De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

2.3 Doel van het onderzoek

Deze archeologische nota heeft tot doel om door middel van de bestaande archeologische, geografische, geologische, en historische bronnen de mogelijkheid tot het aantreffen van archeologisch waardevolle sites binnen het projectgebied te onderzoeken. Aan de hand van de verzamelde informatie wordt vervolgens een programma van maatregelen opgesteld met het doel de archeologische kennis te bewaren voor de volgende generaties.

2.4 Huidige situatie projectgebied

Het projectgebied wordt volledig ingenomen door bestaande bebouwing en verharding. Het gaat om een deel van het Algemeen Ziekenhuis Zeno te Blankenberge. Het gebied waarop de huidige aanvraag betrekking heeft, omvat het centrale gedeelte van het complex als ook de zuidwestelijke en zuidoostelijke vleugel. Het uiteinde van de zuidwestelijke vleugel biedt plaats aan de trappenhal. Elk van deze delen is voorzien van vijf verdiepingen. De bovenste verdieping is echter niet van een specifieke indeling voorzien.

Het centrale gedeelte van het complex is tevens voorzien van een kelderverdieping waarvan de vloer zich op een diepte van 350 cm bevindt. De eigenlijke aanleg van deze kelderverdieping gebeurde op

een diepte van circa 4m. Ook de vleugel waar zich het woonzorgcentrum bevindt, is voorzien van een kelderverdieping.

Het centrale omvat op het gelijkvloers een deel van de spoeddienst met reanimatiekamer, een telefooncentrale, een gispkamer, een isolatiecel, een spreekkamer, 3 boxen voor individuele patiënten, een dokterslokaal, sanitaire voorzieningen en voorzieningen voor het patiënten en verplegend personeel. Tevens bevindt zich er onder meer een vergaderzaal, een logopedieruimte, de toegang en dienst voor opname. Op de eerste verdieping bevinden er zich 8 consultatiekamers, een longfunctielabo met aansluitend een ruimte voor cyclo-erogmetrie, een ruimte voor urodynamica en een wachtzaal, een trappelhal en lift. De tweede verdieping omvat voornamelijk kamers met voorzien van sanitair, een wachtruimte, een verpleegpost, overig niet nader geduide ruimtes en een trappenhal met lift. De derde verdieping is ingedeeld in ruime kamers voorzien van sanitair en eigen douche, de trappenhal en lift. De vierde verdieping toont opnieuw kamers met eigen sanitair.

De rechtervleugel voorziet 6 kamers voor patiënten en een verpleegpost en een trappenhal op het gelijkvloers. De eerste verdieping voorziet de dienst radiologie met een secretariaat en kassa alsook een endoscopieruimte. De tweede verdieping is eveneens ingedeeld in verschillende ruimtes voorzien van sanitair en ruimtes met voorzieningen voor het verplegend personeel. De derde verdieping biedt ruimte aan verschillende kamer voorzien van eigen sanitair, evenals de vierde verdieping.

De gelijkvloers van de zuidwestelijke vleugel biedt plaats aan een boetiek en een postlokaal, een trappenhal, een ruimte voor debiteuren en een vergaderzaal als ook 15 kamers voor patiënten, aparte sanitaire voorzieningen, een therapiezaal en voorzieningen voor het verplegend personeel. De eerste verdieping omvat 14 kamers twee dokterskamers en twee grote ruimtes voor D3. De tweede verdieping biedt ruimte aan een twintigtal kamers, een consultatiekamers en sanitaire voorzieningen. De derde verdieping geeft plaats aan een achttiental kamers, een consultatiekamer, ruimtes voor het personeel en opslag. De vierde verdieping geeft eveneens een dergelijke indeling weer bestande uit kamers met hun eigen sanitaire voorzieningen.

Overigens is een klein bijgebouw aanwezig langsheen de westelijke zijde van het onderzoeksgebied en een cirkelvormige drop-off en pick-up rijlaan. Tien parkeerplaatsen flankeren deze rijlaan: 3 ten westen en 7 ten oosten. Tevens wordt de zuidwestelijke vleugel geflankeerd door een totaal van 32 parkeerplaatsen. Een deel van de A. Rodenbachlaan maakt ook deel uit van het perceel.

2.5 Beschrijving geplande werken

De geplande toestand voorziet de afbraak van drie kleinere onderdelen. Het gaat om het uiteinde van de zuidwestelijke vleugel waar zich de trappenhal bevindt, het verbindingsgedeelte tussen het centrale complex en het woonzorgcentrum Polderzicht in het oosten en de overdekte ingang naar het ziekenhuis dat zich in de westelijke hoek gevormd door de noordwestelijke en zuidwestelijke vleugel bevindt.

De beide vleugels behouden hun onderverdeling in vijf bovengrondse verdiepingen.

De vijfde verdieping is voorzien voor de inrichting van de noodzakelijke technieken.

De kelderverdieping kent een verandering door een opsplitsing in twee afzonderlijke trap- en lifthallen die op een ondergronds niveau worden aangelegd. Dit gezien de afbraak van de verbindingshal tussen het centrale gedeelte en het woonzorgcentrum. Hierdoor wordt in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied een aparte toegang vanuit een nieuw aan te leggen. Eveneens wordt de bestaande toegang voor het centrale gedeelte aangepakt maar de kelderverdieping blijft hier behouden. kelderverdieping voorzien. Dit zal een uitgraving van minimum 4 meter diep vergen

Voor de verbreding van de zuidwestelijke vleugel worden paalfunderingen voorzien waarvan de aanzetsokkels een uitgraving van minimum 2 meter voorzien en zal de afgraving van het omliggende terrein nodig zijn. De nieuwe paalfunderingen zullen in de nabijheid van de reeds bestaande paalfunderingen worden aangelegd.

Het centrale gedeelte zal nog steeds ruimte geven aan de spoeddienst maar de lay-out van de toegang en het onthaal kent enkele veranderingen. Zo zal de oude toegangsluifel worden verwijderd. De toegang kent ook enkele veranderingen door het toevoegen van een windsas, een zithoek wordt voorzien en het onthaal bevindt zich nu langs de rechterzijde. De boetiek met aansluitende berging bevindt zich nu aan de linkerzijde. Centraal bevindt zich de trap- en lifthal. Ten noorden, waar de verbinding tussen het ziekenhuis en het woonzorgcentrum, worden verschillende zithoeken voorzien alsook de afzonderlijke trap- en lifthal. In het uiterste noordwestelijke gedeelte wordt een ruimere cafetaria voorzien.

De eerste verdieping voorziet hier de centrale lift- en traphal maar ook het onthaal van de polikliniek en een sociale ontmoetingsplaats.

De tweede verdieping voorziet wederom de centrale toegang via lift en trap en biedt ruimte aan het onthaal van het dagziekenhuis en de geriatrie. Tevens bevinden er zich ook sanitaire voorzieningen en een ruimte voor ergo- en kinesitherapie.

De derde verdieping voorziet een centrale verpleegpost, sanitaire ruimtes, bergplaatsen en een grote revalidatiezaal.

De vierde verdieping is voorzien van verschillende dagzalen behorend tot het Rust- en verzorgingstehuis 'Polderzicht' als ook kine- en ergotherapieruimtes.

De noordwestelijke vleugel blijft ongewijzigd en biedt nog steeds ruimte aan verschillende patiëntenkamers, een verpleegpost maar ook een wachtzaal voor de spoeddienst.

De eerste verdieping voorziet de sociale diensten aanwezig in de poli-kliniek voor medische onderzoeken alsook voorzieningen voor dokters en ander verplegend personeel.

De tweede verdieping biedt nog steeds aan ruimte aan het bestaande operatiekwartier.

De derde verdieping krijgt invulling als onderzoeksruimtes in het kader van revalidatie alsook consultatieruimtes.

De vierde verdieping kent nog geen bestemming maar is ingedeeld in verschillende ruimtes waarbij eigen sanitair in werd voorzien.

De zuidwestelijke vleugel voorziet een receptie en secretariaat met bergruimtes, wachtruimtes, sanitaire voorzieningen, 11 consultatiekamers, een vergaderlokaal en overig onderzoeksruimtes. De eigenlijke omvang van de vleugel zal ook vergroten tot een breedte van ongeveer 17,5 m.

De eerste verdieping heeft nog geen vaste indeling gekregen en staat aangeduid als casco.

Waar voorheen de vleugel door parkeerplaatsen werd geflankeerd, worden nu groenzones voorzien met infiltratiezones en een doorgang voor brandweer.

De tweede verdieping biedt plaats aan de afdeling geriatrie met een negentiental kamers voorzien van eigen sanitair, een dagzaal, bergruimtes en overige sanitaire ruimtes.

De derde verdieping huist de afdeling revalidatie en geeft ruimte aan negentien kamers met eigen sanitair, een dagzaal, bergruimtes en sanitaire ruimtes.

De vierde verdieping biedt kamers voor het Rust-en Verzorgingstehuis 'Polderzicht'. Het gaat om een totaal van een totaal van 18 kamers met eigen sanitaire voorzieningen. Tevens is er een dagzaal, bergruimtes, ruimtes voor het verplegend personeel en sanitaire voorzieningen.

Voor de nieuwe toegang zal ook de vorige pick-up en drop-off zone onder handen worden genomen.

De cirkelvormige rijlaan wordt vergroot en wordt voorzien van een bushalte.

2.6 Randvoorwaarden

Aangezien er zich binnen de contouren van het onderzoeksgebied nog aanwezige gebouwen en verhardingen bevinden, dient bij mogelijk verder archeologisch (voor)onderzoek met ingreep in de bodem hier het uitgesteld traject gevolgd te worden.

2.7 Werkwijze

Dit bureauonderzoek heeft tot doel de aanwezigheid en de bewaringstoestand van de archeologische resten binnen het projectgebied in te schatten, alsook de impact van de geplande werken op het aanwezige archeologische erfgoed. Op basis van de verworven kennis kunnen concrete aanbevelingen geformuleerd worden voor een eventuele verder prospectie-/opgravingsstrategie. De archeologische verwachting van het projectgebied wordt gebaseerd op gekende geologische, landschappelijke, archeologische, historische en geografische bronnen. Hiervoor wordt beroep gedaan op gekende literatuur, de Centraal Archeologische Inventaris, het Geoportaal van Onroerend Erfgoed en de Databank Ondergrond Vlaanderen. Dit alles wordt vervolgens samengelegd met topografische kaarten, recente luchtfoto's, kadasterkaarten en plannen van de gekende/geplande toestand.

Overzicht geconsulteerde kaarten:

- Onderzoeksgebied:
 - Inplantingsplan huidige toestand
 - Inplantingsplan geplande toestand
 - Doorsnede bestaande toestand
 - Doorsnede nieuwe toestand
- Geografische/geo (morfo)logische en bodemkundige situering:
 - Topografische kaart
 - Orthofoto
 - Kadasterkaart
 - Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II
 - Tertiair geologische kaart
 - Quartair geologische kaart
 - Bodemtypekaart
 - Potentiële bodemerosiekaart
 - Erosiegevoeligheidskaart
 - Bodemgebruiksbestand
 - Gewestplan

- Historische situering:
 - Cartes des Pays-Bas van Fricx, 1744
 - Kaart van Ferraris, 1777
 - Atlas der Buurtwegen, 1840
 - Kaart van Vandermaelen, 1846-1854
 - Kaart van Popp, 1842-1879
 - Luchtfoto's
- Archeologische situering:
 - Geoportaal Centraal Archeologische Inventaris
 - Inventaris Onroerend Erfgoed

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Blankenberge - Dr. Fr. Verhaeghestraat

Projectgebied - Bestaande situatie

2019D158	Agiv; Lambert 72
10/04/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

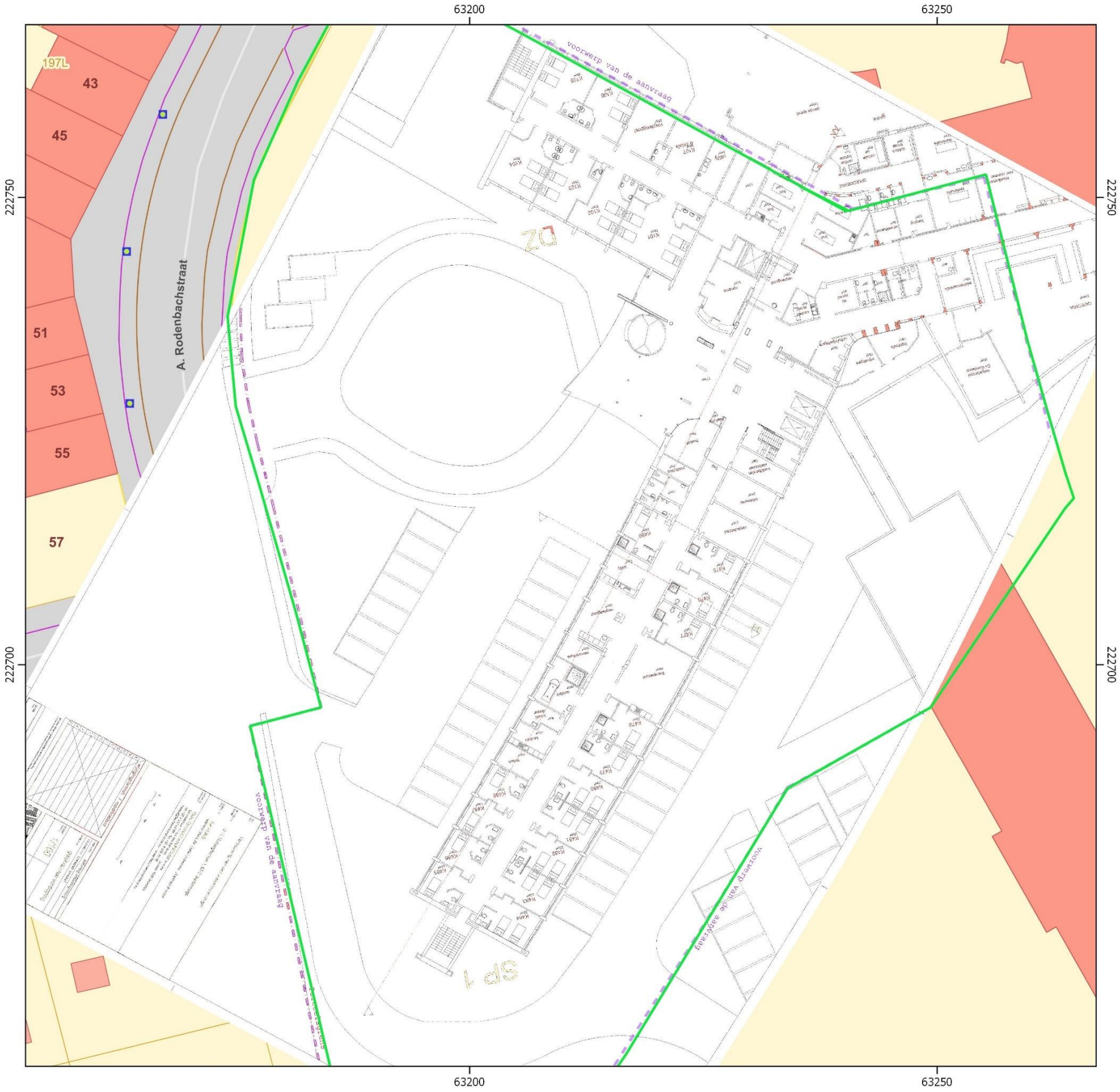
Legende

 onderzoeksgedebied

GRB-basiskaart

10 0 10 20 m

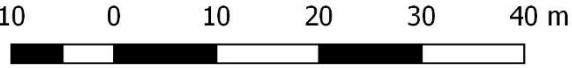

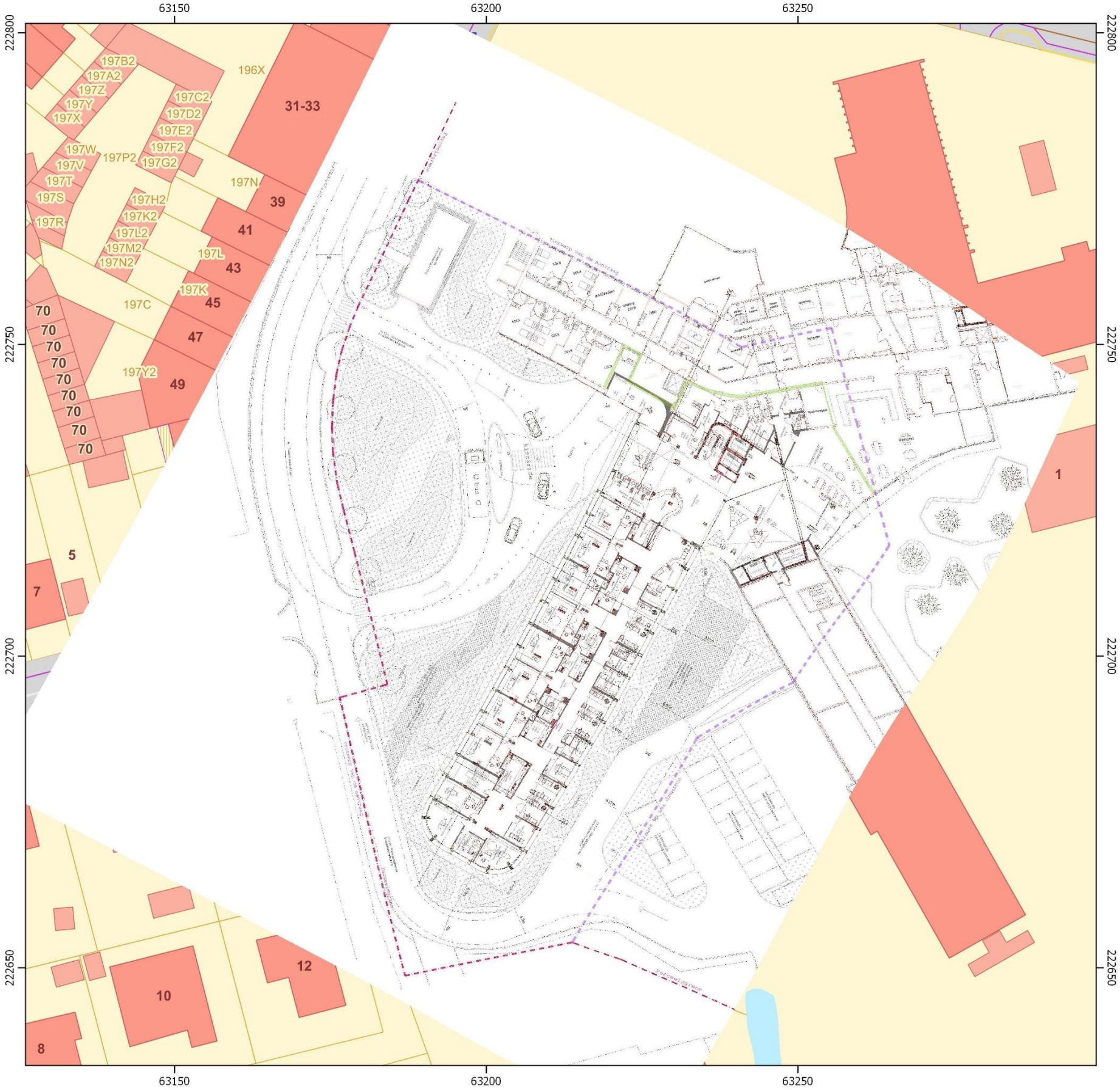
ADEDE
SEARCH & RECOVERY

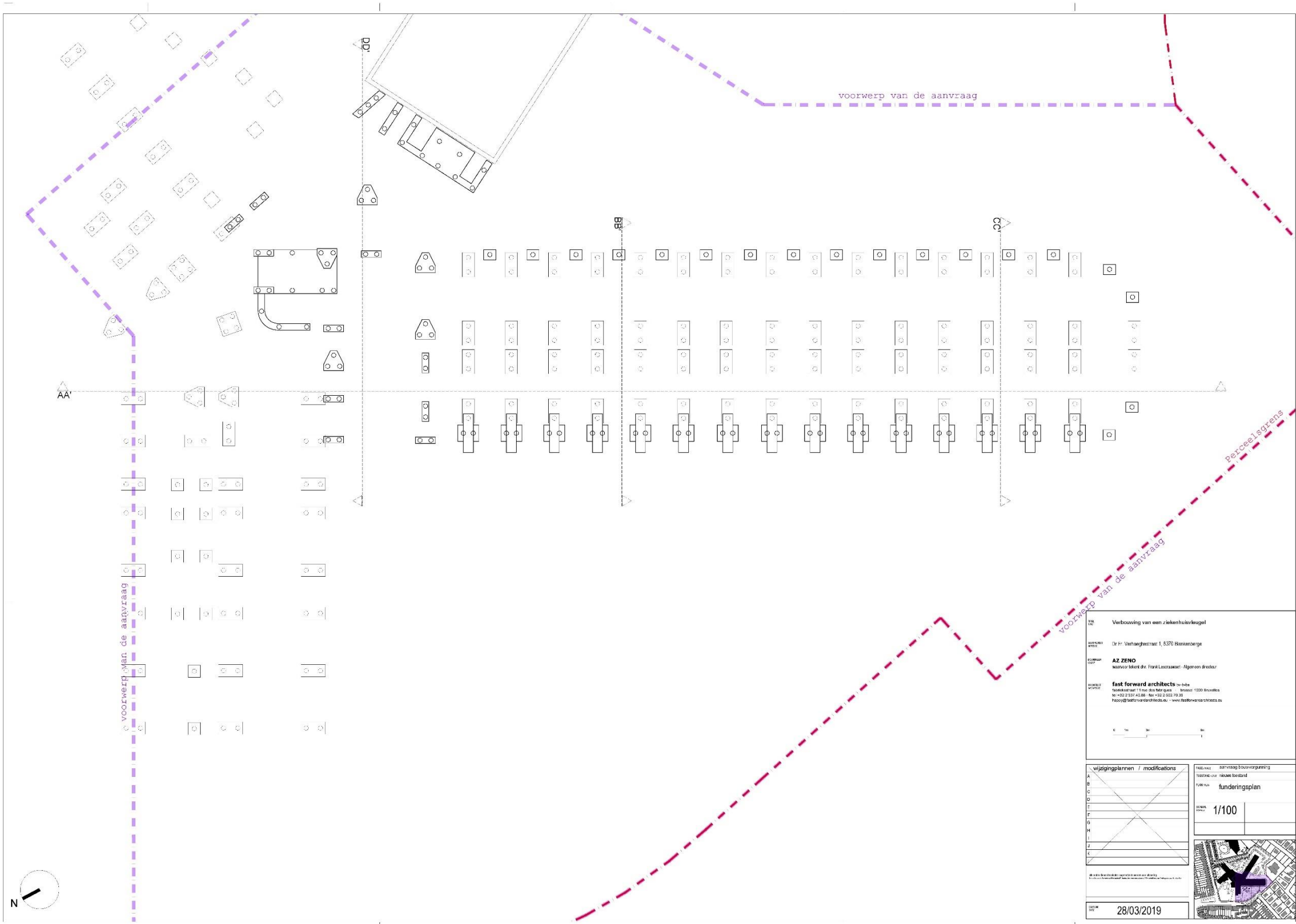
Blankenberge - Dr. Fr. Verhaeghestraat	
Projectgebied - Geplande toestand	
2019D158	Agiv; Lambert 72
10/04/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende

GRB-basiskaart

Verbouwing van een ziekenhuiskegel

Dr. Ir. Vanhaeghestraat 1, 8370 Ransenberg

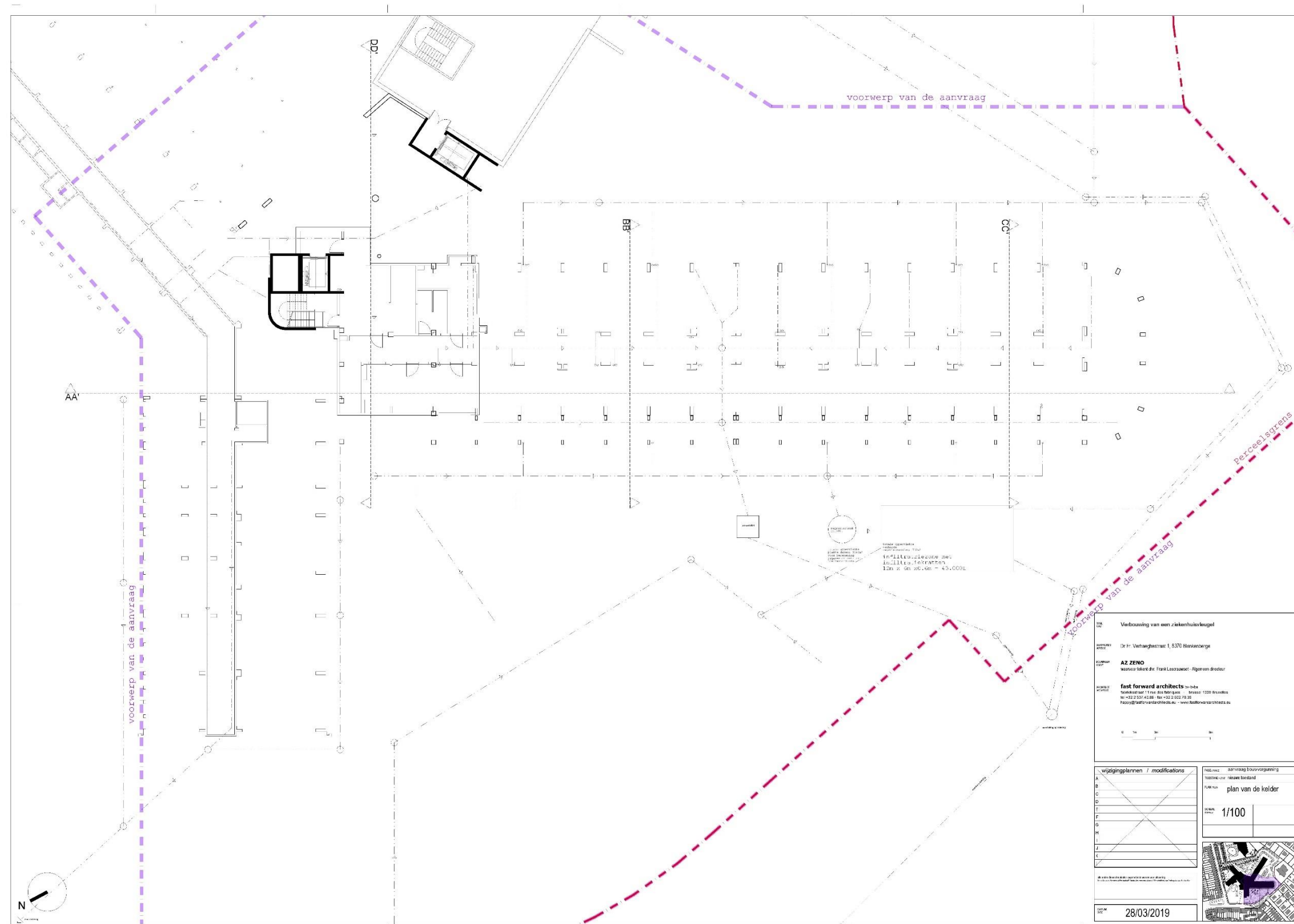
AZ ZENO
 Architect: Ir. Frank Leersma - Algemeen directeur

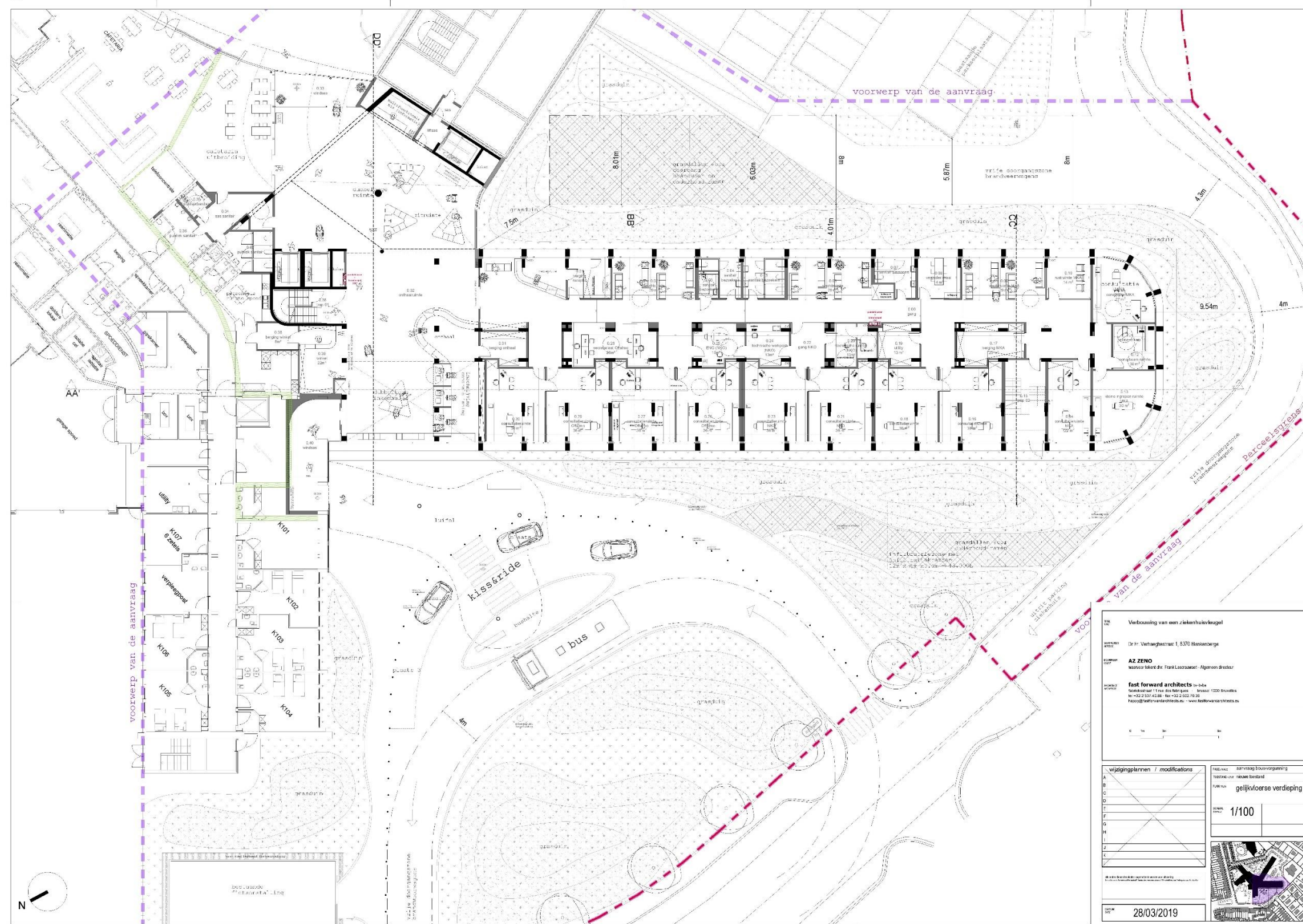
fast forward architects - bvba
 Architect: Ir. Frank Leersma - Brussel 1200
 Tel: +32 (0)2 737 41 48 - Fax: +32 (0)2 737 41 49
 info@fastforwardarchitects.eu - www.fastforwardarchitects.eu

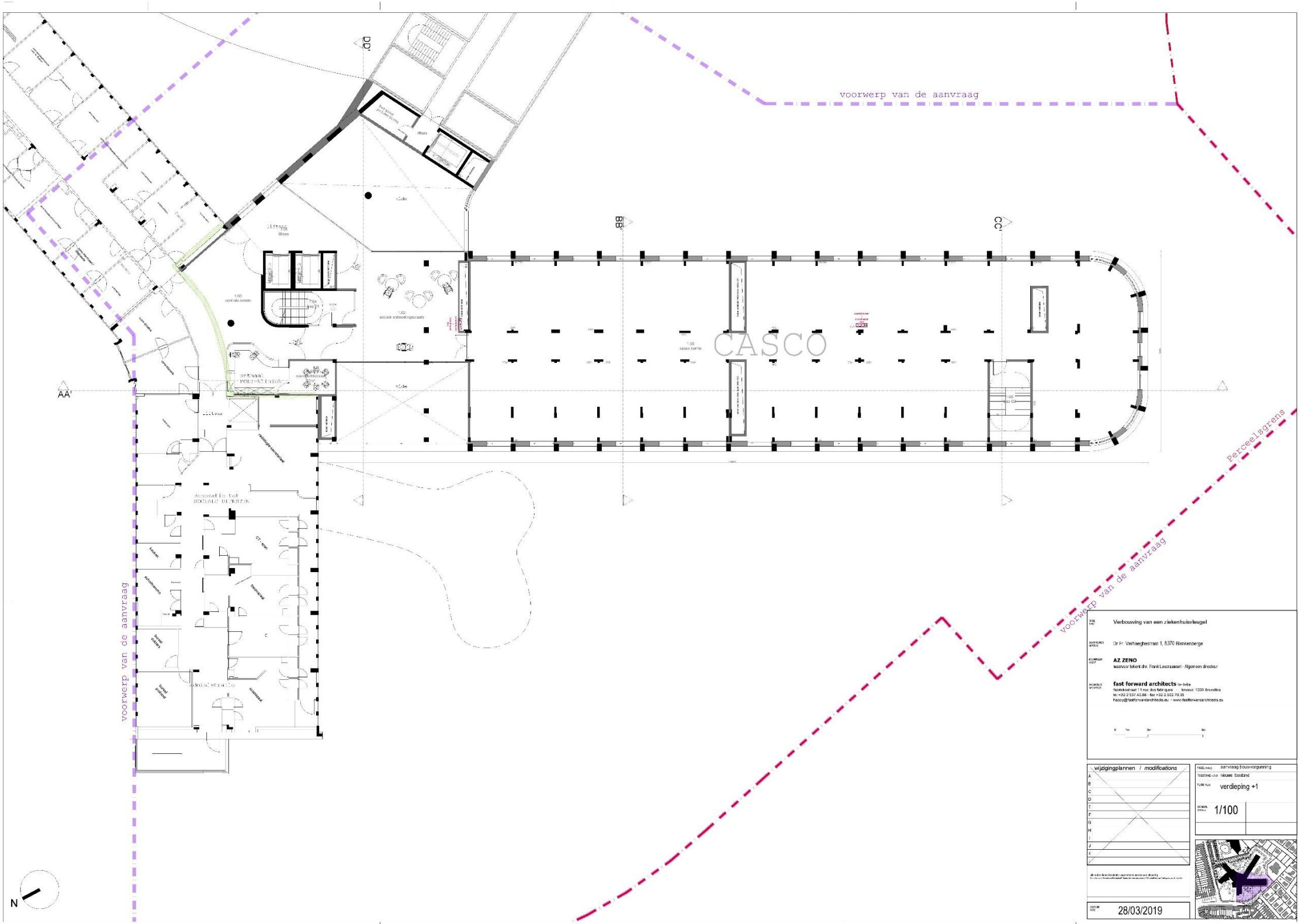
0 10m 20m 30m 40m

wijzigingsplannen / modifications		fase: 1 - aanvraag bouwvergunning	
A		bestemming: ziekenhuis	
B		functie: ziekenhuis	
C		functie: ziekenhuis	
D		functie: ziekenhuis	
E		functie: ziekenhuis	
F		functie: ziekenhuis	
G		functie: ziekenhuis	
H		functie: ziekenhuis	
I		functie: ziekenhuis	
J		functie: ziekenhuis	
K		functie: ziekenhuis	
L		functie: ziekenhuis	
M		functie: ziekenhuis	
N		functie: ziekenhuis	
O		functie: ziekenhuis	
P		functie: ziekenhuis	
Q		functie: ziekenhuis	
R		functie: ziekenhuis	
S		functie: ziekenhuis	
T		functie: ziekenhuis	
U		functie: ziekenhuis	
V		functie: ziekenhuis	
W		functie: ziekenhuis	
X		functie: ziekenhuis	
Y		functie: ziekenhuis	
Z		functie: ziekenhuis	
datum: 28/03/2019		functie: ziekenhuis	

28/03/2019

Verbouwing van een ziekenhuiskegel

Dr. Ir. Vanhaeghestraat 1, 8370 Rankeberge

AZ ZENO
Wettelijk vertegenwoordiger: Algemeen directeur

fast forward architects v.o.f.
Rustiekestraat 11 bus 4000000 - Brussel 1200
Tel: +32 (0)2 737 41 48 - Fax: +32 (0)2 73 73 39
info@fastforwardarchitects.eu - www.fastforwardarchitects.eu

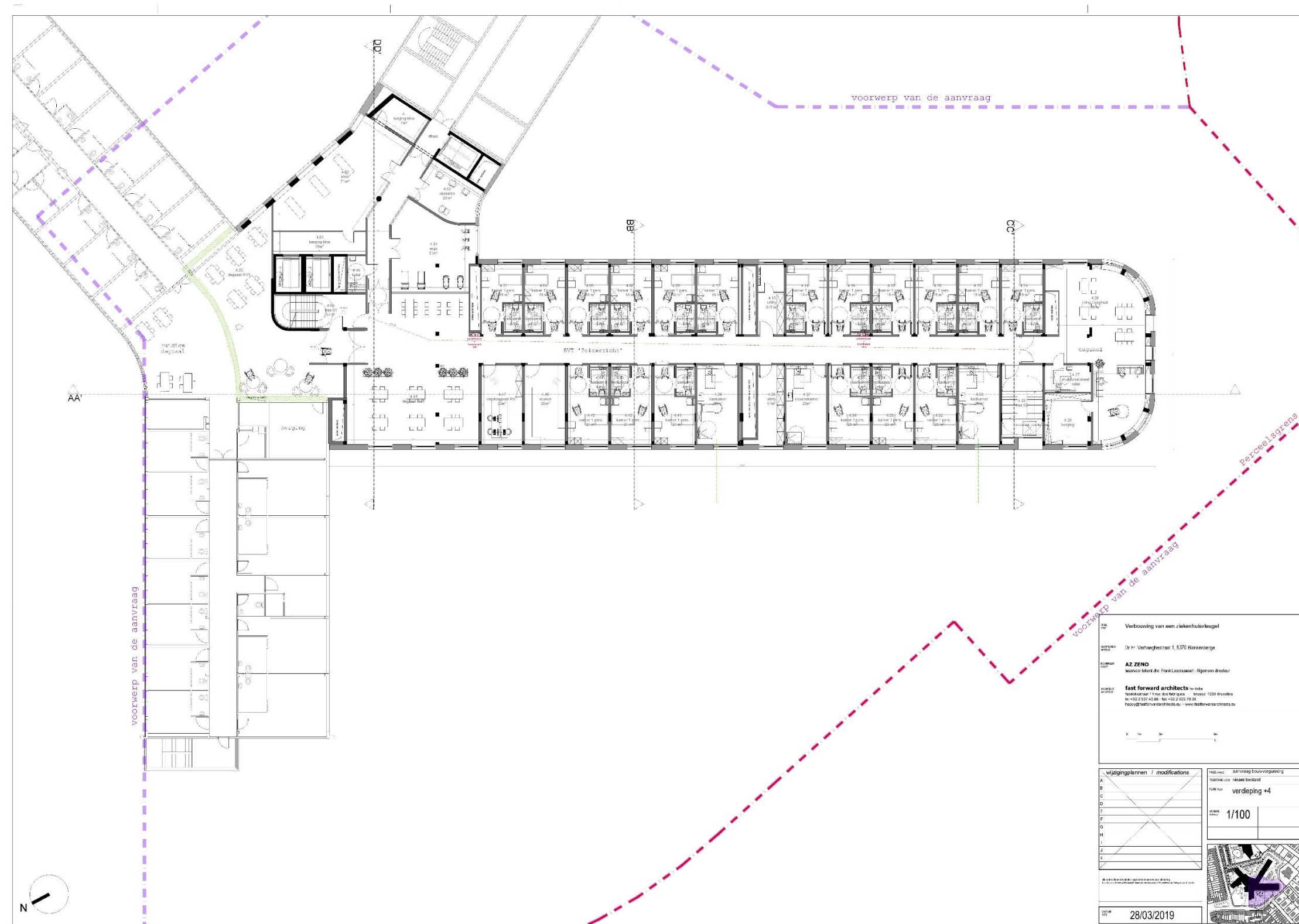
0 10m 20m 30m

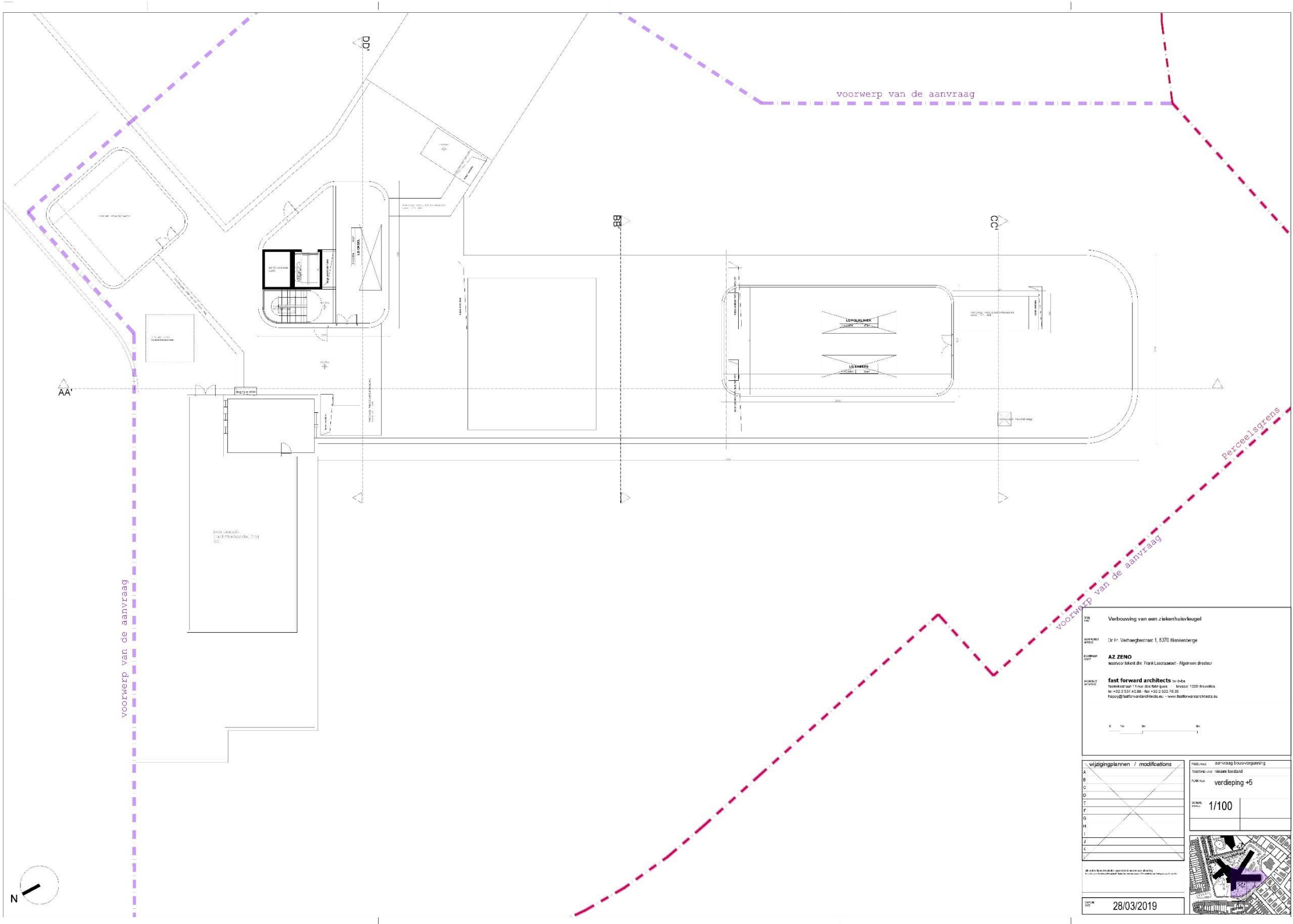
wijzigingsplannen / modifications		notitie / aanvraag bouwvergunning	
A		bestaande situatie	verdieping +1
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			

28/03/2019

Verbouwing van een ziekenhuiskegel

Dr. Ir. Vanhaeghestraat 1, 8370 Rankeberge

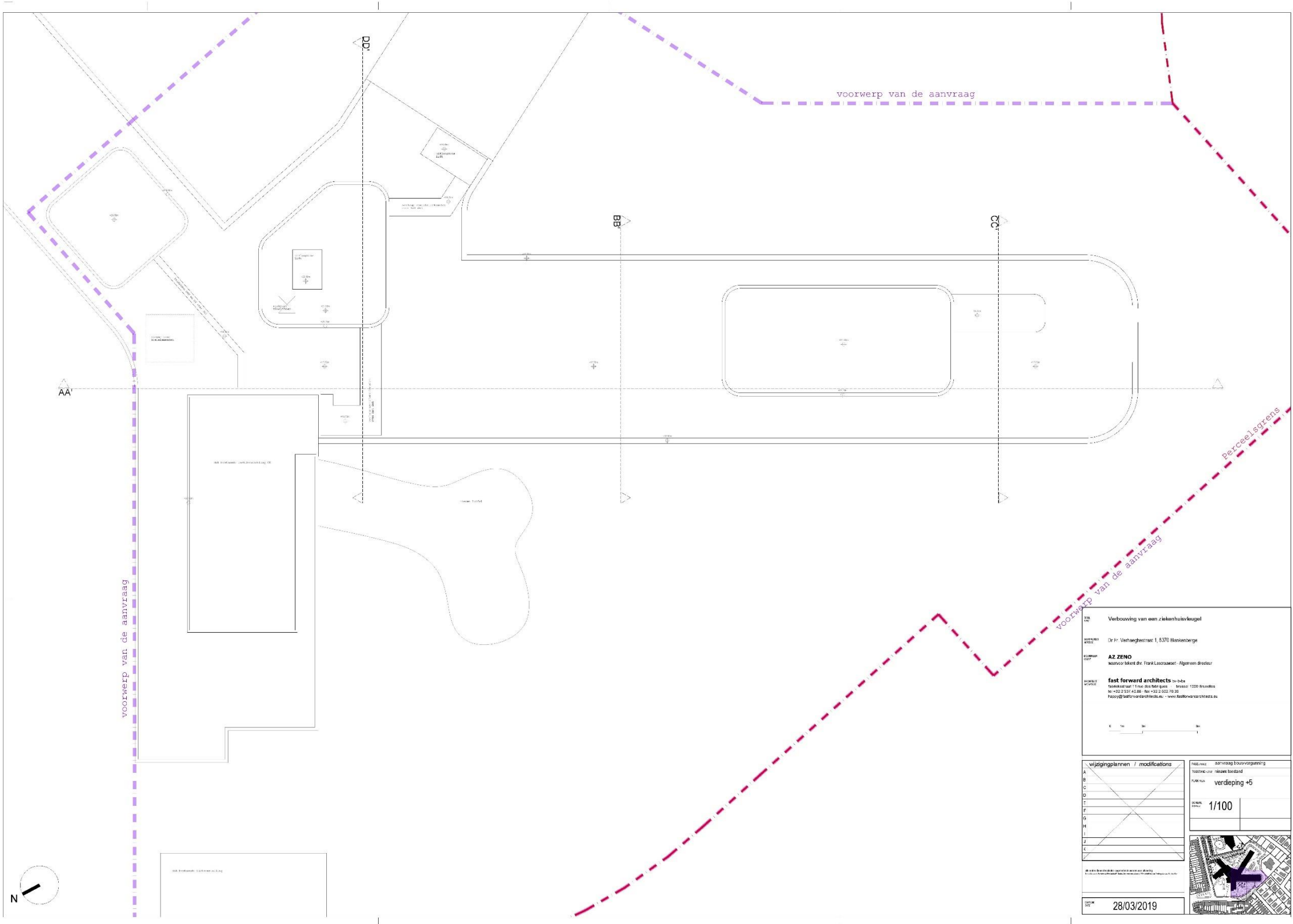
AZ ZENO
Wettelijk vertegenwoordiger: Algemeen directeur

fast forward architects vzw
Rusthuisstraat 11 bus 100 Rankeberge - Brussel 1200
Tel: +32 (0) 27 41 41 41 - Fax: +32 (0) 27 41 41 41
info@fastforwardarchitects.eu - www.fastforwardarchitects.eu

0 10 20 30 40

wijzigingsplannen / modifications		RBL-nr.2 aanvraag bouwvergunning	
A		bestaande situatie	verdieping +5
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			

28/03/2019

Verbouwing van een ziekenhuiskegel

Dr. Ir. Vanhaeghestraat 1, 8370 Ransenberg

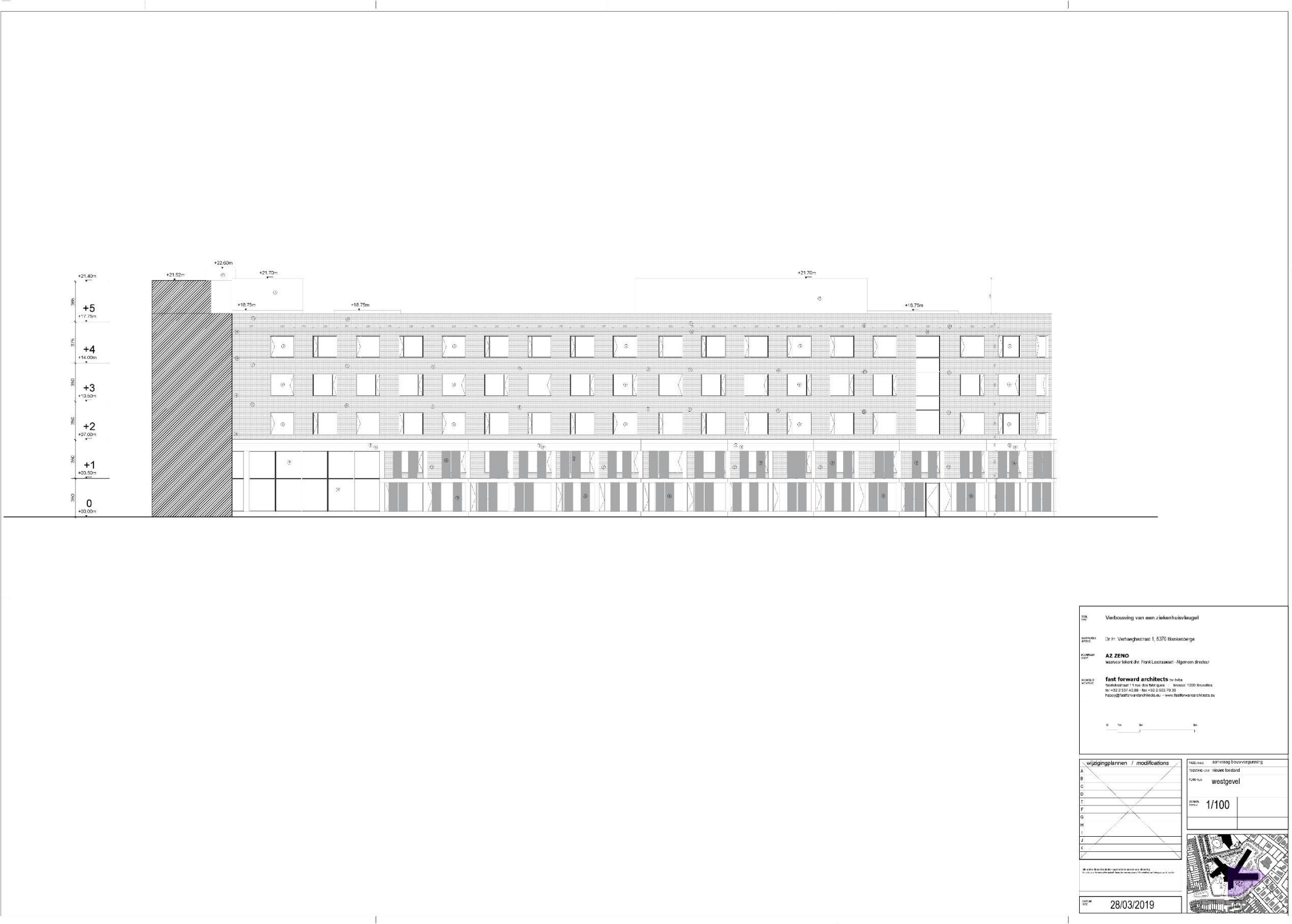
AZ ZENO
Wettelijk Med. Dir. Frank Leerswaet - Algemeen Med. Dir.

fast forward architects vzw
Rusthuisstraat 11 bus 400 Ransenberg - Brussel 1200
Tel: +32 (0)2 737 41 48 - Fax: +32 (0)2 73 73 39
info@fastforwardarchitects.eu - www.fastforwardarchitects.eu

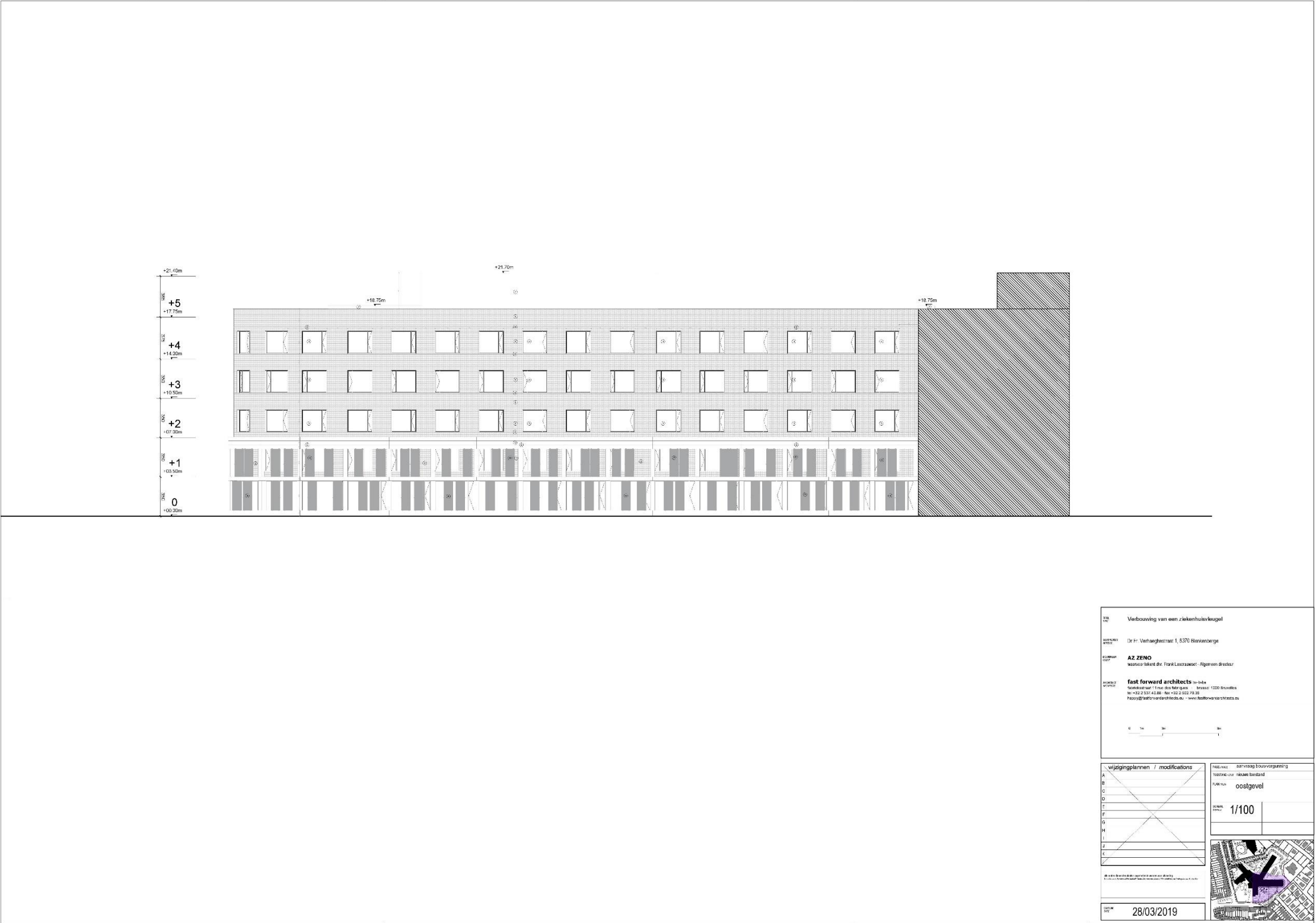
0 10m 20m 30m

wijzigingsplannen / modifications		Aanvraag bouwvergunning	
A		bestaande situatie	verdieping +5
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			

28/03/2019

[illegible]

Verbouwing van een ziekenhuiskegel

Dr. Ir. Vanhaeghestraat 1, 8370 Ransenberg

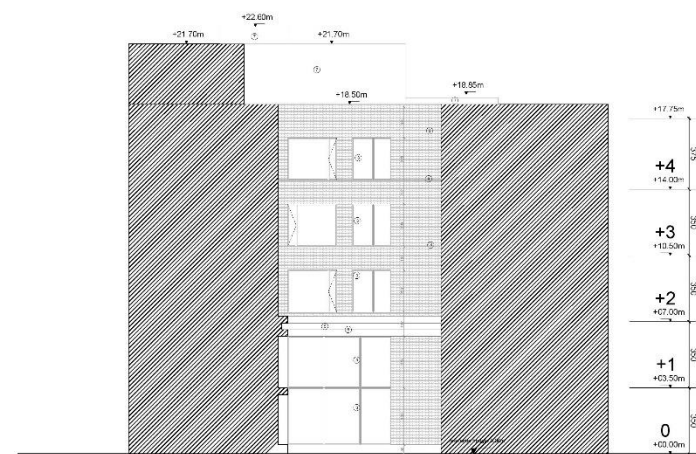
AZ ZENO
Werfvoort: Meneer de. Frank Leersma - Algemeen directeur

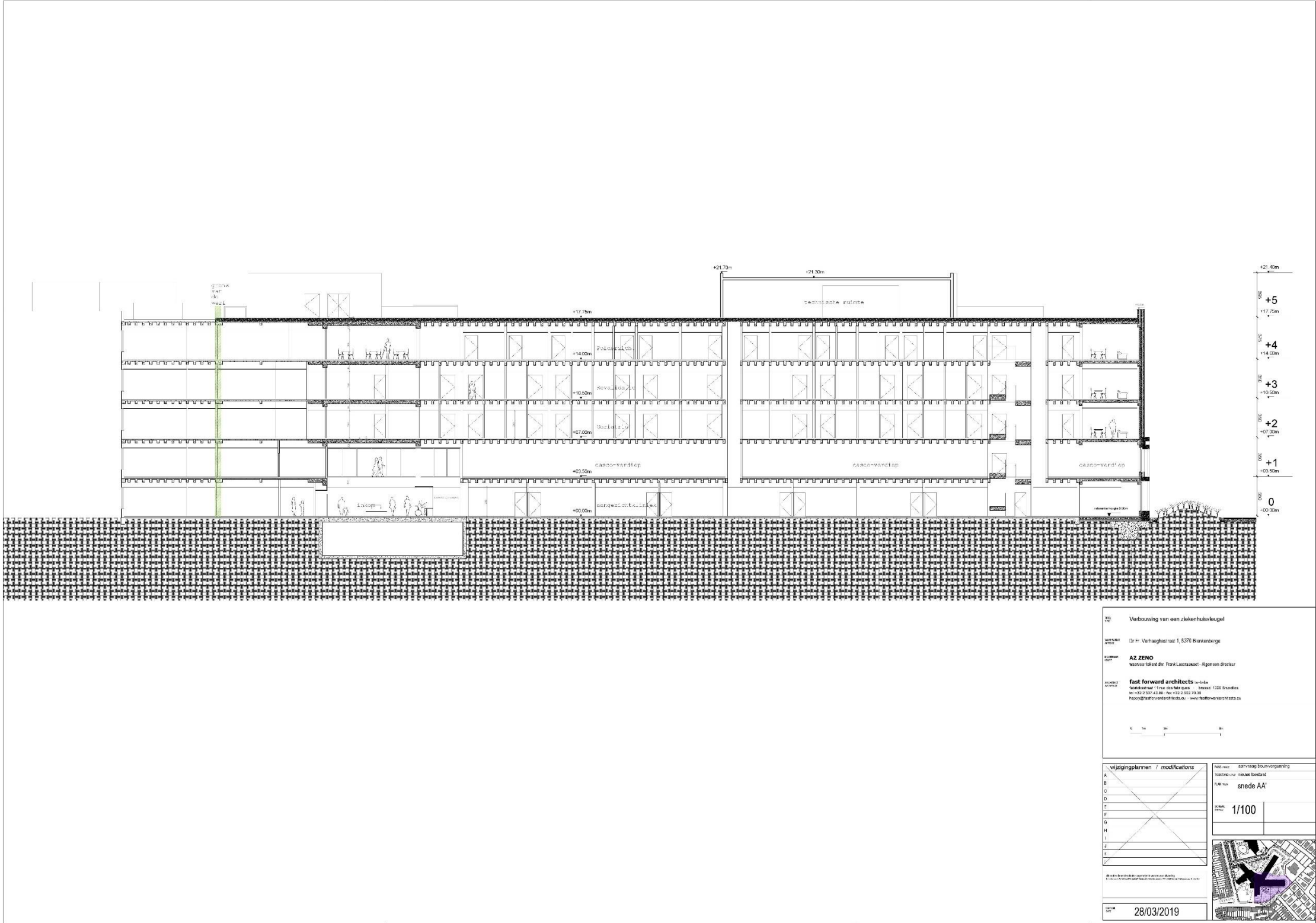
fast forward architects bvba
Rusthofstraat 11 bus 1000 Antwerpen - Brussel 1200 Knokke
Tel: +32 (0)3 237 41 48 - Fax: +32 (0)3 237 78 39
info@fastforwardarchitects.eu - www.fastforwardarchitects.eu

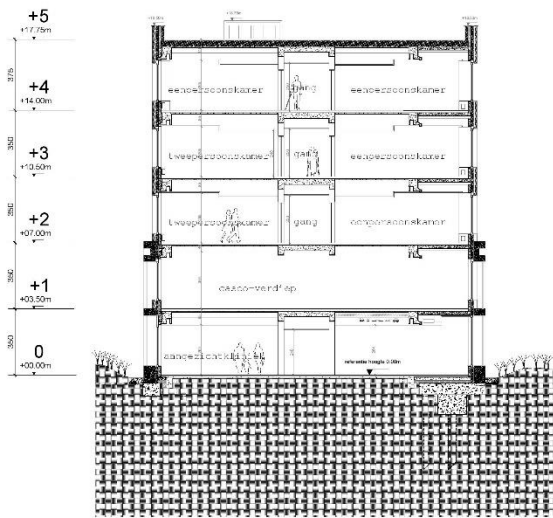
0 1m 2m 3m 4m

wijzigingsplannen / modifications		notering bouwaanvraag	
A		bestemmingsplan	oostgevel
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			

28/03/2019

[illegible]

Verbouwing van een ziekenhuiskegel

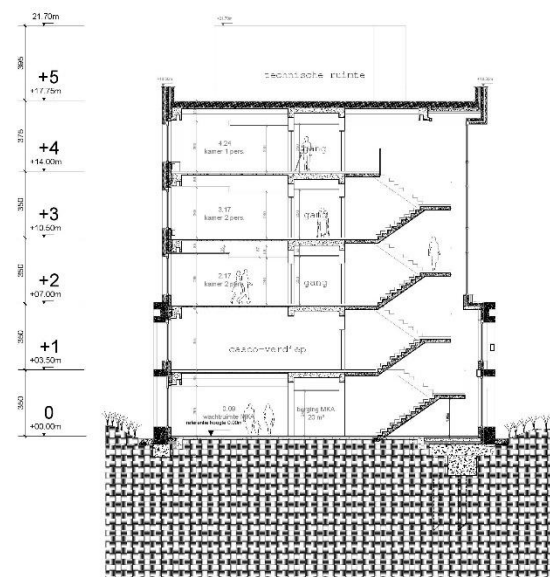
Dr. Ir. Vanhaeghestrasse 1, 8370 Rankeberge

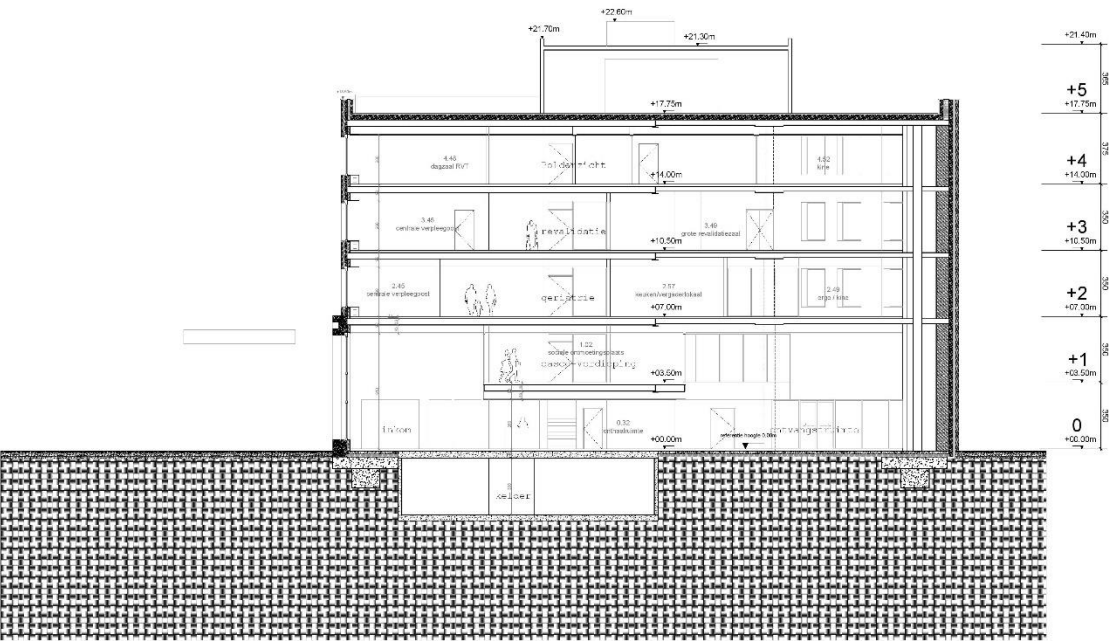
AZ ZENO
Wetenschappelijk Centrum voor de Geneeskunde - Algemeen Ziekenhuis

fast forward architects vzw
Rusthofstraat 11 bus 1000 Antwerpen
Tel: +32 (0)3 235 41 88 - Fax: +32 (0)3 235 41 89
info@fastforwardarchitects.eu - www.fastforwardarchitects.eu

0 10 20 30 40

wijzigingsplannen / modifications		RBL-nr. 2019-03-01-001	
A B C D E F G H I J K		sneede BB'	
		1/100	
28/03/2019			

[illegible]

Verbouwing van een ziekenhuiskegel

Dr. Ir. Vanhaeghestrasse 1, 8370 Ransenberg

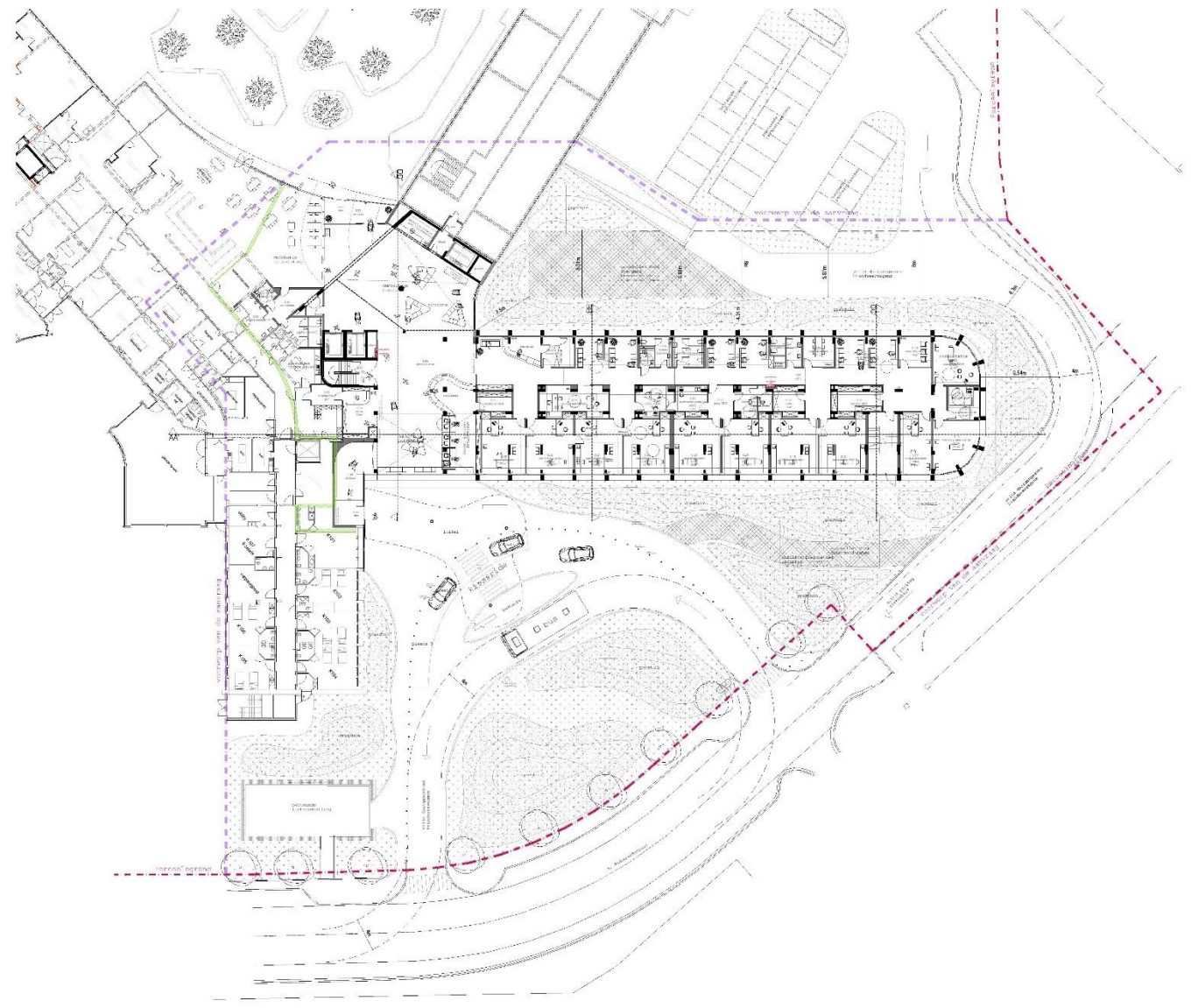
AZ ZENO
Wetenschappelijk Centrum voor de Geneeskunde

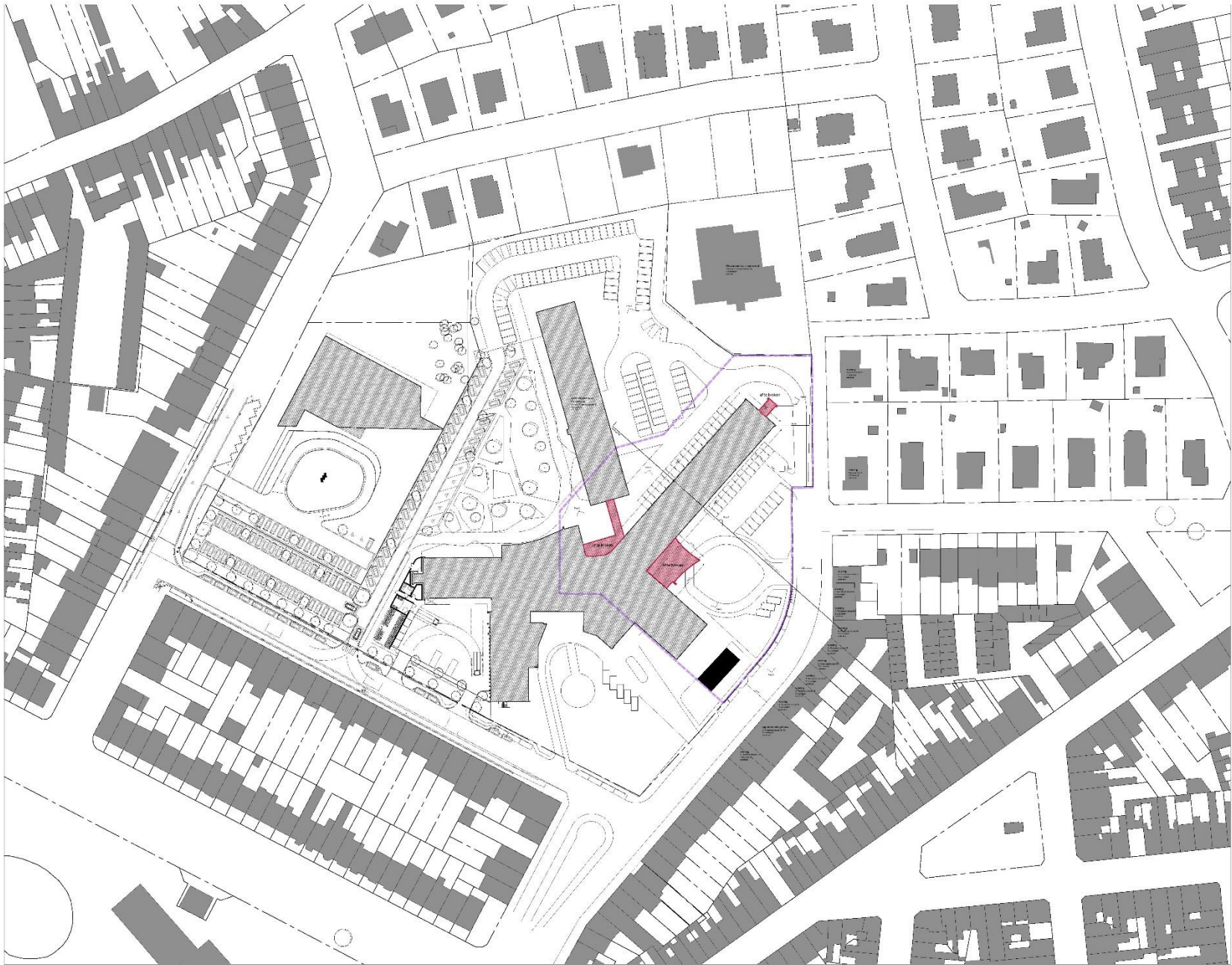
fast forward architects v.o.f.
Rusthofstraat 11, 1011 CA Amsterdam
Tel: +31 (0)20 611 4141 - Fax: +31 (0)20 611 4142
info@fastforwardarchitects.eu - www.fastforwardarchitects.eu

0 1m 2m 3m 4m

wijzigingsplannen / modifications		notering bouwvergunning	
A		bestaande situatie	
B		aanbouw	
C		verandering	
D		afbreken	
E		andere	
F		andere	
G		andere	
H		andere	
I		andere	
J		andere	
K		andere	

28/03/2019

[illegible]

Verbouwing van een ziekenhuiscomplex

Dr. Ir. Vanhaeghestraat 1, 3370 Ransbeke

AZ ZENO
Werfvoortzetter: Frank Leersma - Algemeen directeur

fast forward architects - bvba
Architect: Frank Leersma - Brussel 1200
Tel: +32 (0)2 737 41 48 - Fax: +32 (0)2 737 41 49
info@fastforwardarchitects.eu - www.fastforwardarchitects.eu

0 10m 30m 80m

Wijzigingsplannen / modifications	Plan van de bouwvergunning																								
<table><tr><td>A</td><td></td></tr><tr><td>B</td><td></td></tr><tr><td>C</td><td></td></tr><tr><td>D</td><td></td></tr><tr><td>E</td><td></td></tr><tr><td>F</td><td></td></tr><tr><td>G</td><td></td></tr><tr><td>H</td><td></td></tr><tr><td>I</td><td></td></tr><tr><td>J</td><td></td></tr><tr><td>K</td><td></td></tr></table>	A		B		C		D		E		F		G		H		I		J		K		<table><tr><td>Inplantingsplan</td></tr><tr><td>Schaal 1/500</td></tr></table>	Inplantingsplan	Schaal 1/500
A																									
B																									
C																									
D																									
E																									
F																									
G																									
H																									
I																									
J																									
K																									
Inplantingsplan																									
Schaal 1/500																									
28/03/2019																									

3 Assessmentrapport

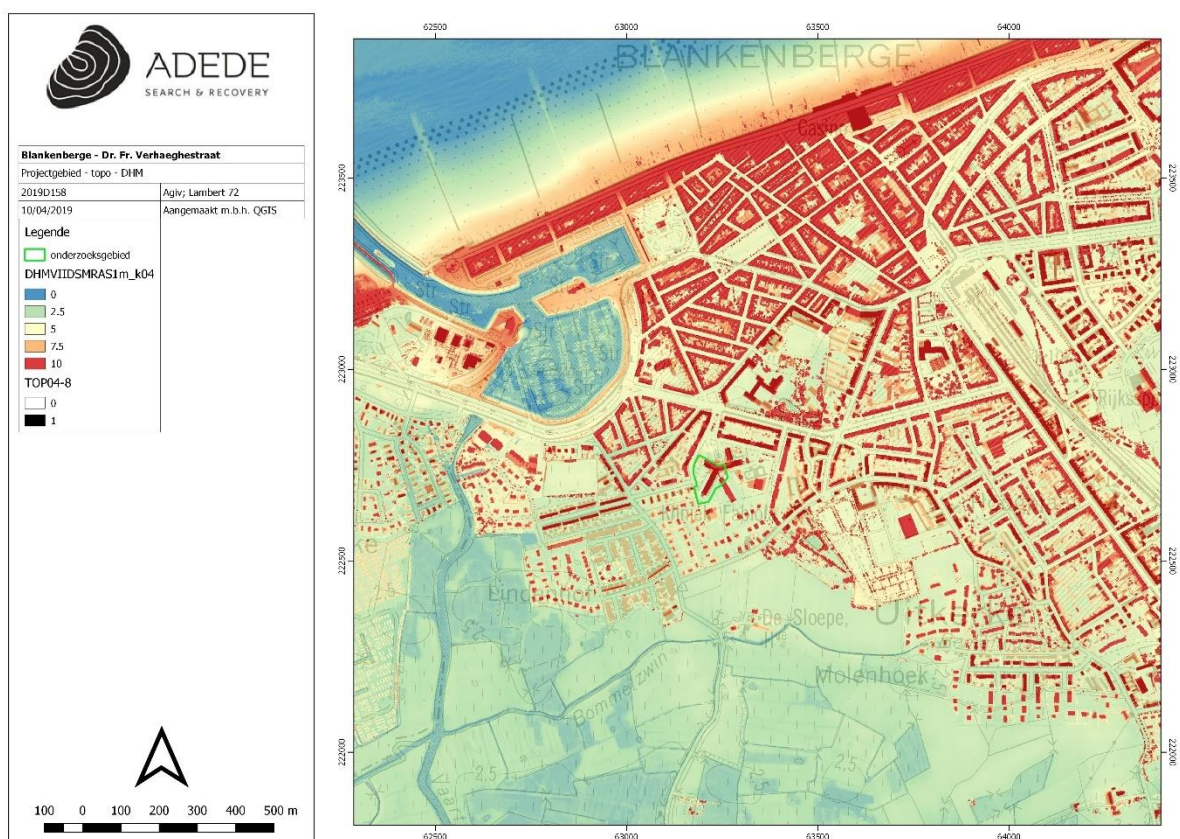
3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied

Het projectgebied bevindt zich op de terreinen van het AZ Zeno (Campus Blankenberge) en grenst ten westen aan de A. Rodenbachstraat, ten noorden aan de Dr. Fr. Verhaeghestraat en ten oosten aan de Rood-Kruisstraat. Het ziekenhuis is gelegen in het stadscentrum van Blankenberge en bevindt zich met andere woorden in de Vlaamse Kustvlakte. De kustlijn bevindt zich zo'n 780 m ten noorden. Het plangebied bevindt zich op een hoogte van ongeveer 3,5 m TAW. Het maakt deel uit van het poldergebied en bevindt zich op de noordelijke grens van de Uitkerkse polder maar ligt volledig in de Nieuwe Polder van Blankenberge. Een vierhonderd meter ten zuiden stroomt de waterloop Bommelzwijn. Op ongeveer 700 m ten noordwesten bevindt zich de Blankenbergsevaart en de jachthaven.

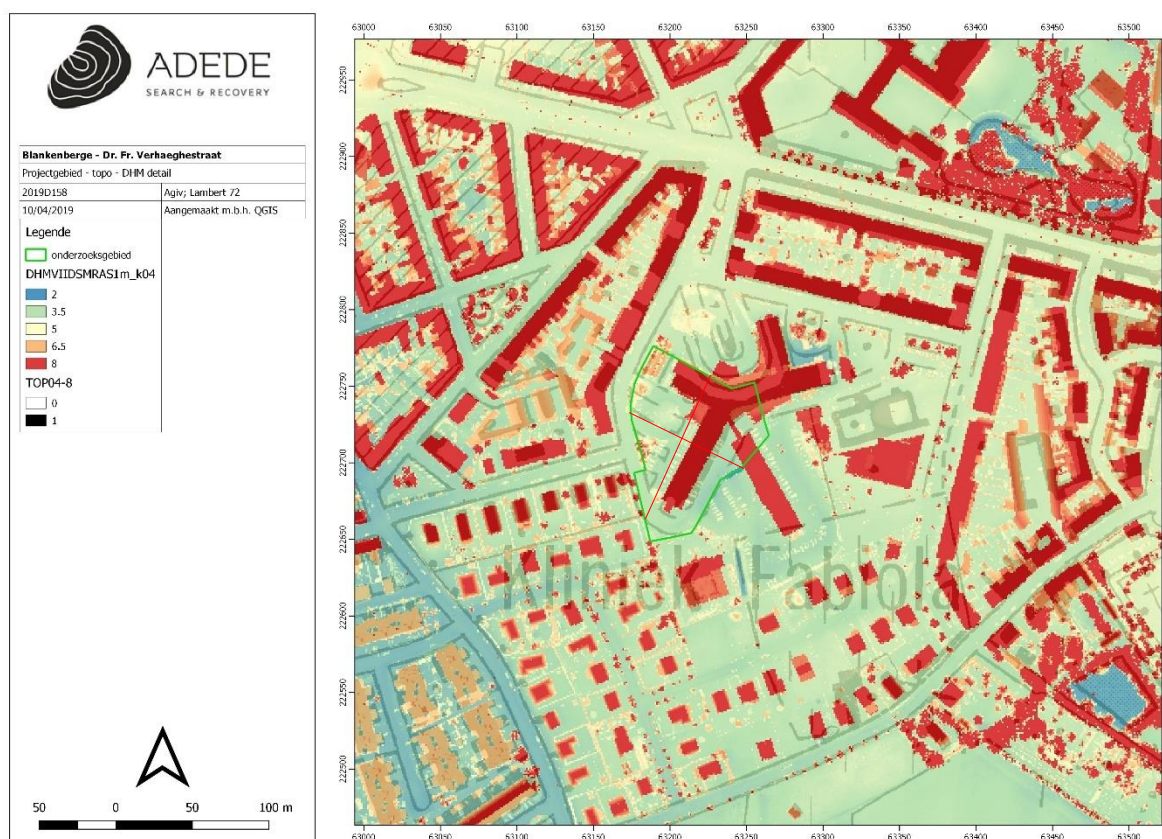
Binnen de contouren van het projectgebied, dat nog door bestaande bebouwing en verharding wordt ingenomen, lijkt zich op het eerste zicht niet veel variatie af te tekenen in het reliëf. Het profiel met een NO-ZW oriëntatie toont een gering verschil van 0,125 m. Het NW-ZO profiel toont echter een duidelijke afgraving van het terrein. Hier daalt het reliëf plots met 1 meter.

Sonderingen uitgevoerd op het terrein op 18/2/2019 toonden in de voorboringen tot een diepte van 1,3 tot 1,5 m de aanwezigheid van plaatselijke verhardingen gevolgd door een zandige aanvulling. Grijs kleihoudend zand komt vanaf ongeveer 1 m diepte voor¹.

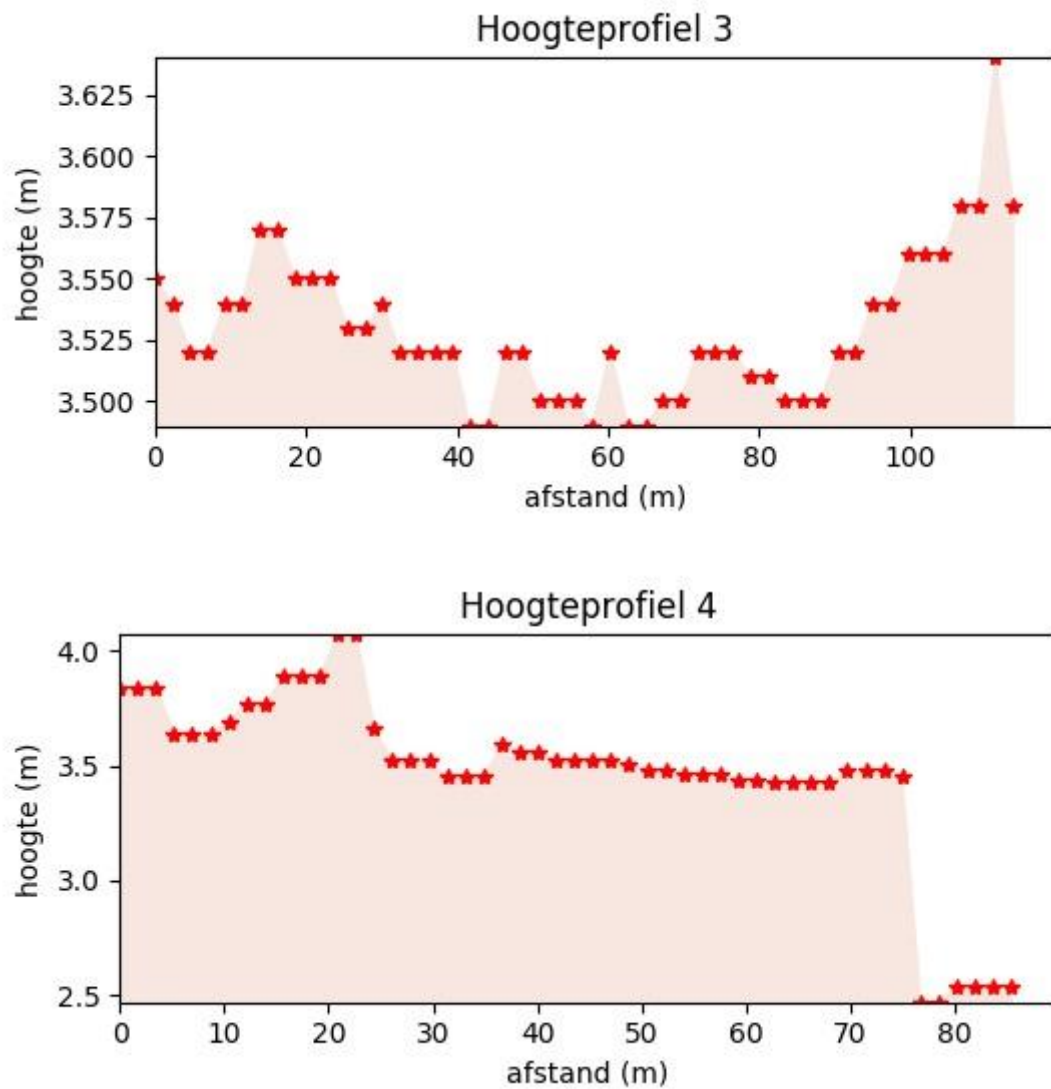
¹ Geotechnica, Rapport Grondonderzoek. Renovatie ziekenhuis Blankenberge Dr. Fr. Verhaeghestraat 1 8370 Blankenberge

Figuur 1. Situering van het projectgebied op het DTHM VII, digitaal terreinmodel 1m.

Figuur 2. Situering van het projectgebied op het DHM VII, digitaal terreinmodel 1m (detail).

Figuur 3. Hoogteprofielen van het projectgebied NO-ZW en NW-ZO.

3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied

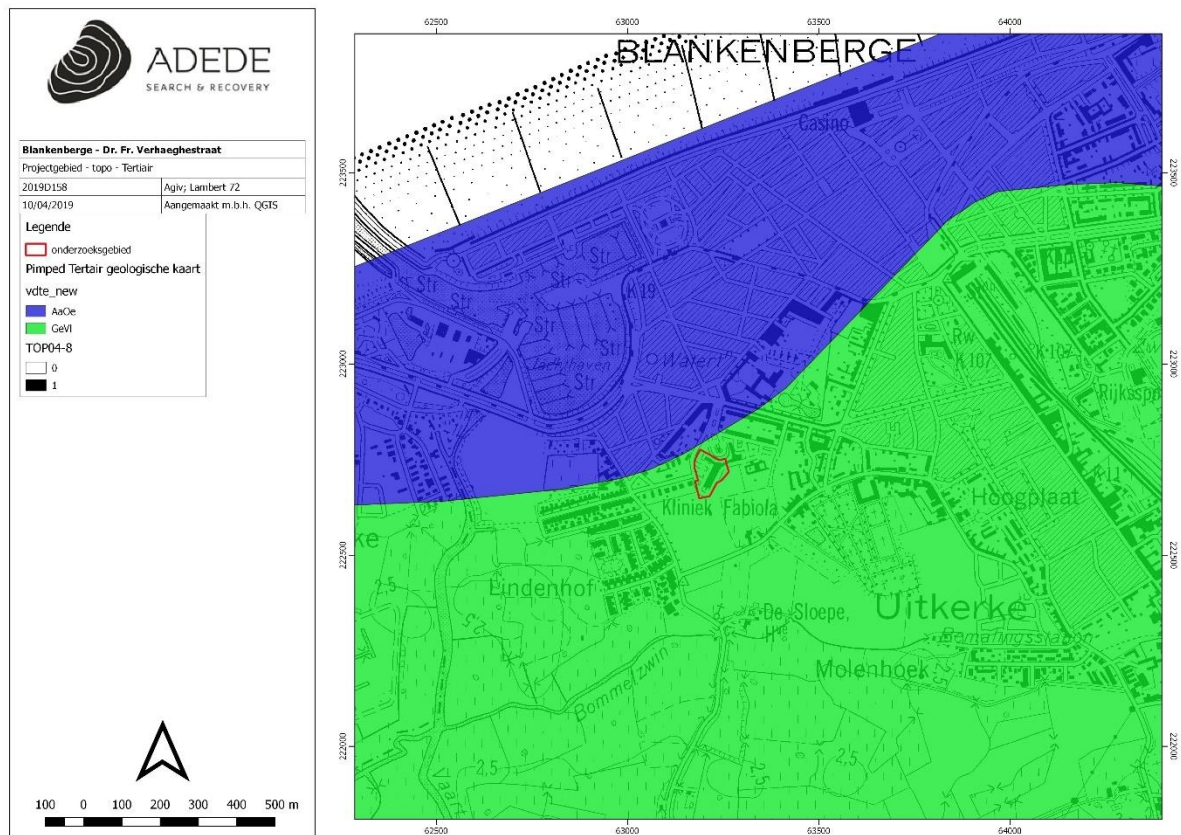
3.2.1 Tertiair geologisch

De Tertiair geologische kaart (1:50.000) geeft de lithologie van de afzettingen onder de Quartaire afzettingen weer.

Ter hoogte van het volledige onderzoeksgebied is het **Lid van Vlierzele**² (GeVI) terug te vinden. Dit lid is het bovenste lid van de Formatie van Gentbrugge. Dit lid vormt een groene tot grijsgroene,

² Bogemans F., 2007, *Toelichting bij de quartairgeologische kaart, kaartblad 4-5-11-12, Blankenberge-Westkapelle-Oostduinkerke-Oostende*, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

glauconiet- en glimmerhoudende, fijne zandlaag die soms kleihoudend is. Plaatselijk kunnen er dunne zandbankjes voorkomen. De Formatie van Gentbrugge is de bovenste formatie van de **Ieper Groep**³ (samen met de Formatie van Kortrijk en de Formatie van Tielt). De formatie wordt verder opgedeeld in 3 leden (van oud naar jong): het Lid van Merelbeke, Pittem en Vlierzele. Het Lid van Merelbeke bevat klei, het Lid van Pittem zandhoudende klei en het Lid van Vlierzele zand.

Figuur 4. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.

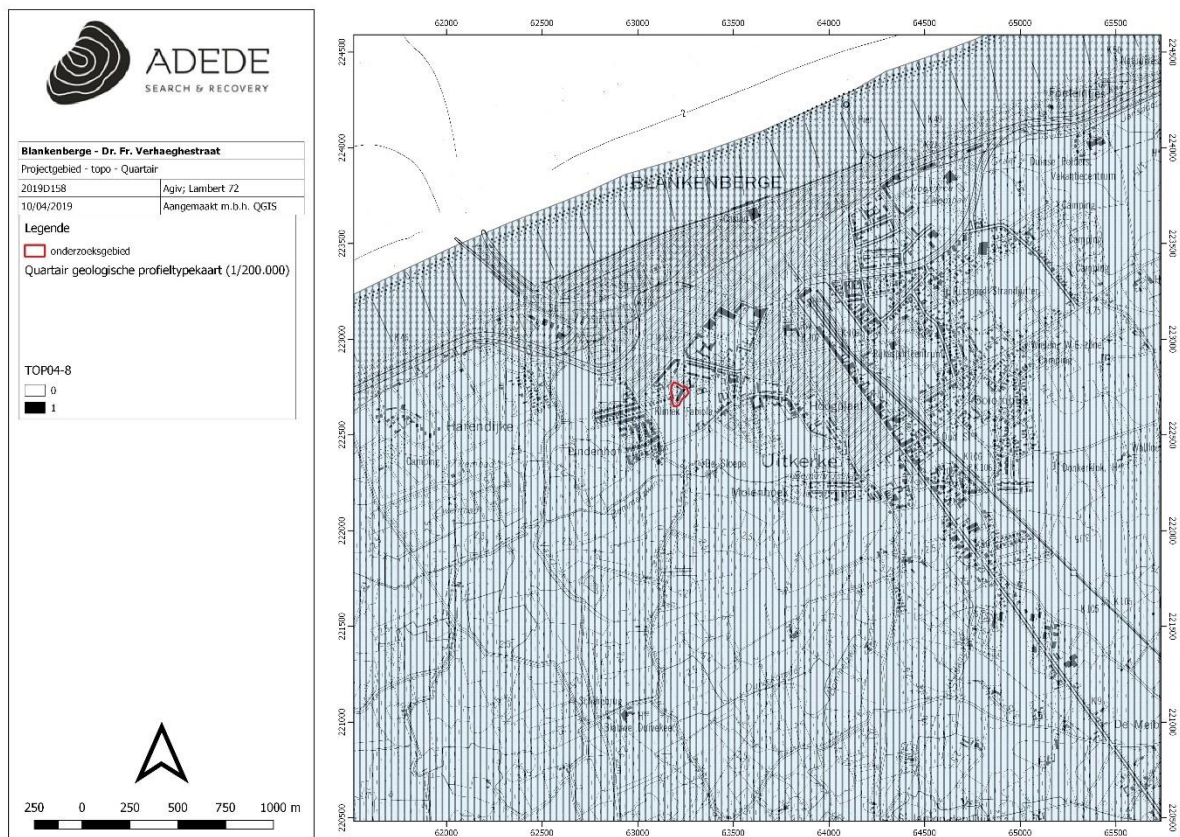
3.2.2 Quartair geologisch

Het volledige onderzoeksgebied is gesitueerd in eenzelfde quartaire afzetting, met name **profieltype 11c**. Bij dit profieltype⁴ zijn er Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen aanwezig bovenop de Pleistocene sequentie. De opbouw van dit profieltype is als volgt: **GLPe**: Dit zijn getijdenafzettingen (mariene en estuariene) van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen) bedekt door **ELPw en/of HQ**: Dit zijn

³ Lithostratigrafische tabel van het Neogeen en Paleogeen (Tertiair), DOV

⁴ Bogemans F., 2005, Legende overzichtskaart quartairgeologie Vlaanderen, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk Vroeg-Holoceen. In het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen bestaan deze afzettingen voornamelijk uit silt (loess) en in de meer noordelijke en centrale delen van Vlaanderen, waar het onderzoeksgebied zich bevindt, zijn deze opgebouwd uit zand tot zandleem. Anderzijds kunnen er eveneens hellingsafzettingen van het quartair aanwezig zijn. Deze karteereenheid kan mogelijk lokaal afwezig zijn. Boven deze karteereenheden komt ook nog **Gh** voor: Dit zijn getijdenafzettingen (mariene en estuariene) van het Holoceen.

Figuur 5. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.

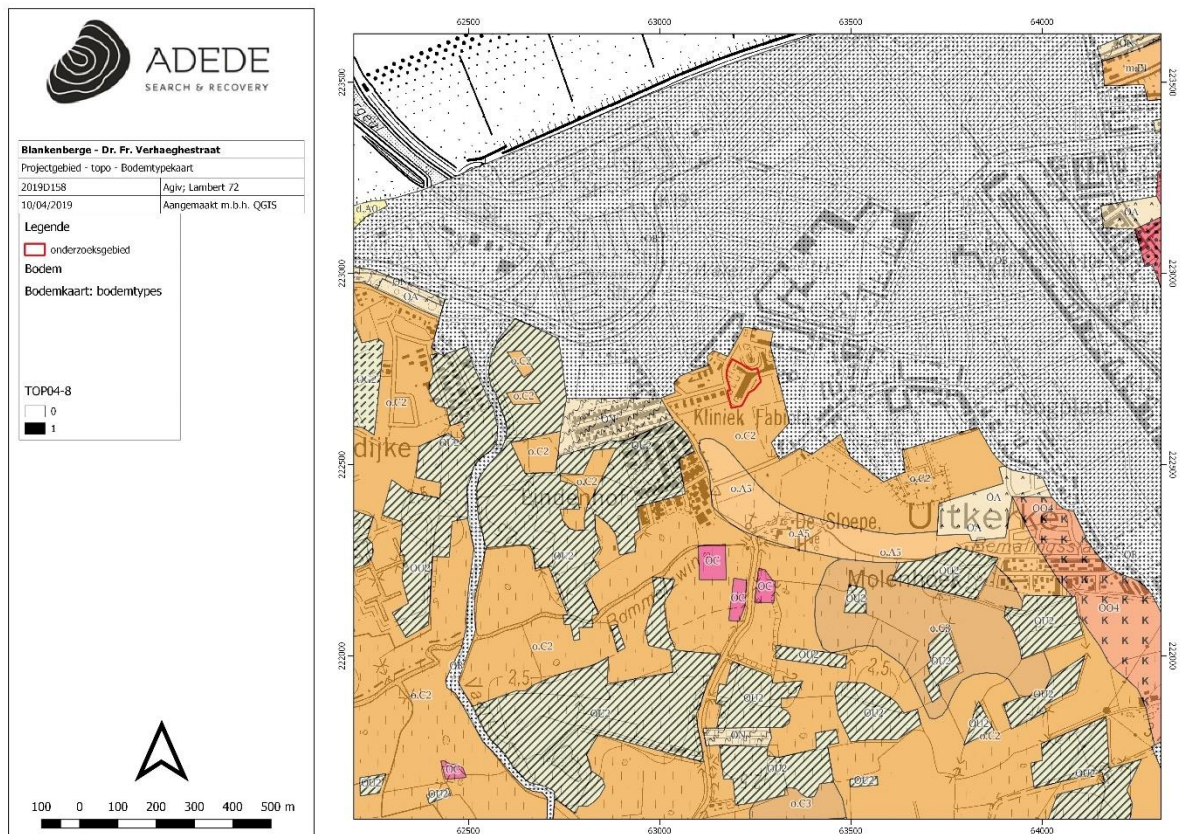
3.2.3 Bodem

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de bodemtypekaart, potentiële bodemerosiekaart, erosiegevoeligheidskaart en het bodemgebruiksbestand besproken.

3.2.3.1 Bodemtypekaart

Op de bodemtypekaart wordt ter hoogte van het onderzoeksgebied 'o.C2' als bodemtype teruggevonden.

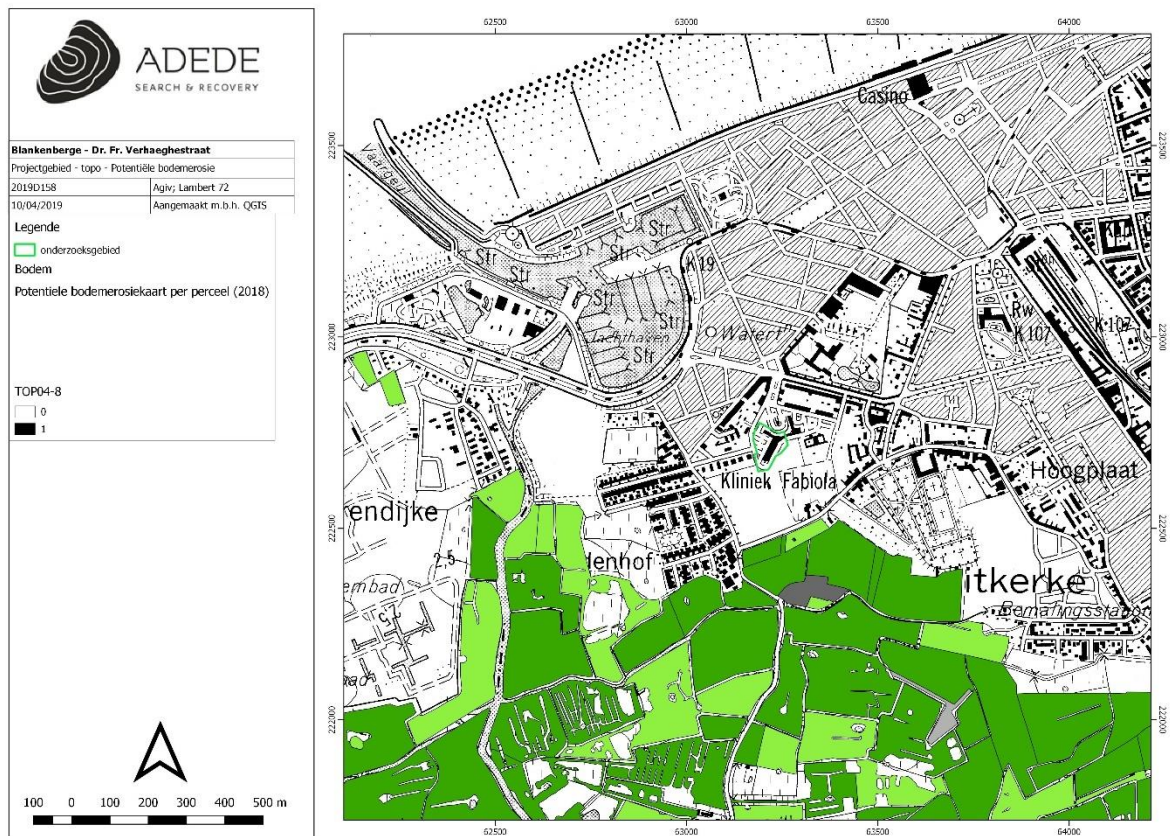
- **o.C2:** Dit zijn "oude kleiplaatgronden", steeds ontkalkt op gemiddeld 40 cm diepte. Ze hebben een ongunstige waterhuishouding en door de slechte structuur is de bewerking marginaal, deze bodems vragen vooral organische en kalkbemesting.

Figuur 6. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.

3.2.3.2 Potentiële bodemerosie

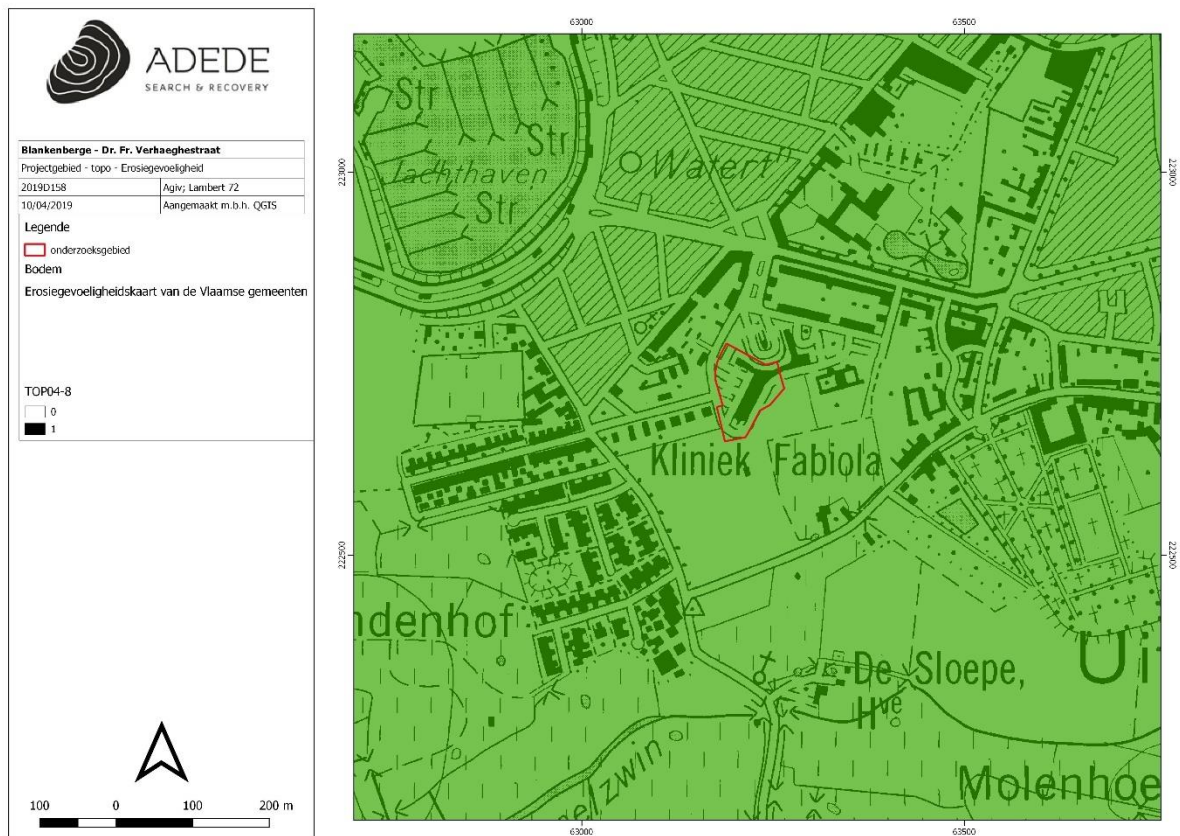
De potentiële bodemerosie per perceel houdt rekening met onder meer het bodemtype, de hellingsgraad en de hellingslengte van het perceel. Het houdt echter geen rekening met het huidige landgebruik. Voor het onderzoeksgebied zijn er geen exacte waarden beschikbaar. Binnen een straal van 300 m is de totale potentiële erosie zeer laag tot verwaarloosbaar.

Figuur 7. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.

3.2.3.3 Erosiegevoeligheid

Het onderzoeksgebied is benoemt als zijnde van erosiegevoeligheid klasse 5, wat wil zeggen dat er zeer weinig erosiegevoeligheid is.

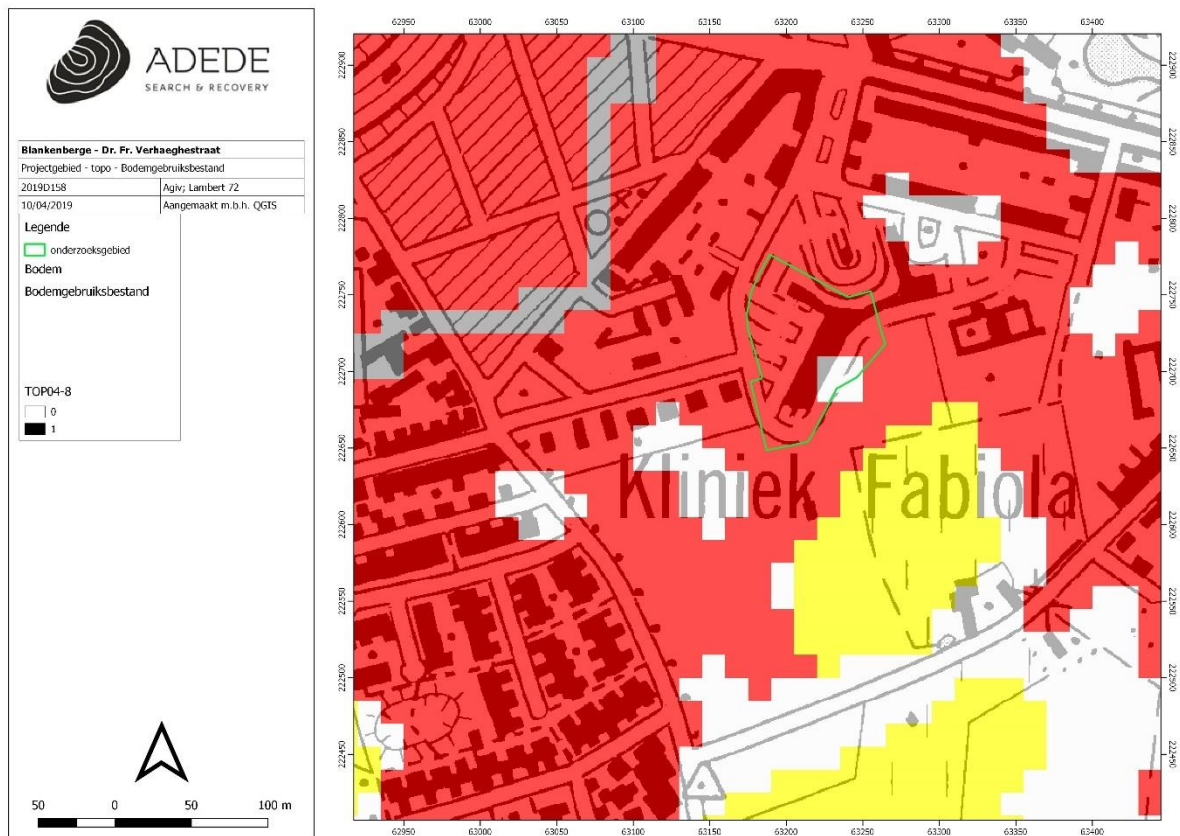

Figuur 8. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.

3.2.3.4 Landgebruik

Om het landgebruik ter hoogte van het onderzoeksgebied na te gaan werd gebruikt gemaakt van het bodemgebruiksbestand, opname 2001. Hierop valt te zien dat het onderzoeksgebied als volgt gekarteerd staat:

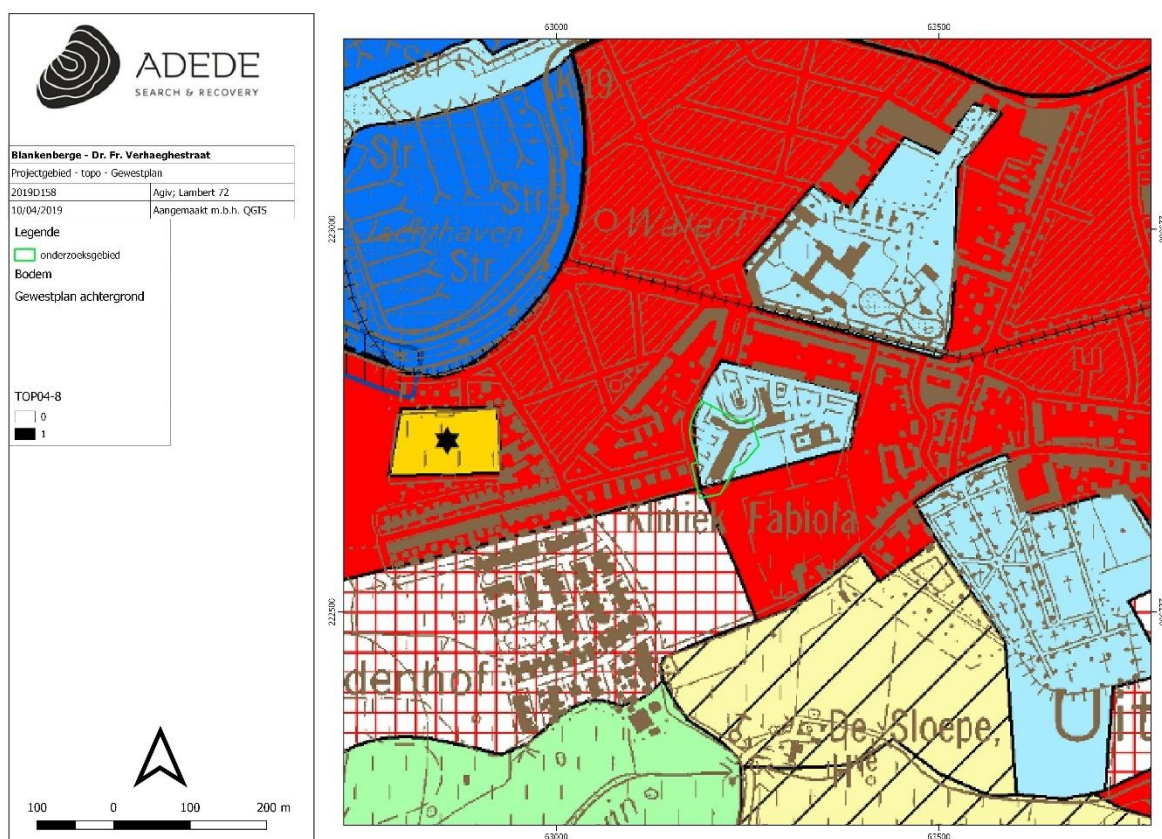
- **Andere bebouwing:** Hieruit bestaat het grootste deel van het onderzoeksgebied. Bij dit landgebruik is het grootste deel van het gebied bedekt door structuren zoals gebouwen, wegen en artificiële oppervlakten met groene oppervlakten en stukken open bodem. Standaard is tussen 30 en 80% van deze bodem verhard.
- **Akkerbouw:** Het uiterst zuidwestelijke deel van het onderzoeksgebied bestaat hieruit. Hierbij wordt de bodem gebruikt in rotatiesystemen waarbij jaarlijks gewassen worden geoogst, inclusief braakland.

Figuur 9. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.

3.2.3.5 Gewestplan

Het onderzoeksgebied is ingedeeld als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut (0200) op het gewestplan. Het uiterste zuidoostelijke gedeelte staat aangeduid als woongebied. Dit is vermoedelijk te wijten aan een fout in de projectie van het gewestplan ten opzichte van de actuele GRB-kaart.

Figuur 10. Situering van het projectgebied op het gewestplan.

3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied

3.3.1 Algemene historische situering

De Belgische kustvlakte is een product van een duizenden jaren durende evolutie. Zo stond tijdens de laatste ijstijd de zeespiegel ruim 100m lager dan vandaag. Aan het einde van deze ijstijd met het smelten van de ijskappen begon deze weer te stijgen (transgressie) en overspoelde dit het land. Geleidelijk aan begon het gebied echter weer te verlanden en kreeg landflora en -fauna de kans hier weer te gedijen. Hierna werd de kustvlakte tijdens twee transgressies opnieuw overspoeld. Hiervan was deze van tussen de 2de en 8ste eeuw n.Chr. de belangrijkste waarbij de zee de grenzen van het huidige Brugge en Diksmuide bereikte. Met het aanleggen van dijken in 1404 als reactie op de ramp die de Sint-Elisabethvloed van 19 november vormde, kreeg de kustvlakte haar definitieve uitzicht.

Omstreeks 1000 v. Chr. vormde de Vlaamse kustvlakte een groot zoetwatermoeras die door de strandwal van de zee gescheiden was⁵. Eeuwen lang kon hier flora gedijen en vergaan. Deze vergane planten stapelden zich langzaam op en vormden op die manier de veenlaag in de poldergebieden.

De eerste transgressie doorbrak rond 200 v. Chr. de strandwal en gedurende 2 tot 3 eeuwen zette de vloed klei en zand op de turfbodem. Ca. 50 na Chr. trok de zee zich langzaam terug en begon de Romeinse regressie waarbij ook de Gallo-Romeinse bevolking zich op de aangeslibde grondlagen gingen vestigen. Romeinse bewoning in de kustvlakte is bijgevolg de vroegst aantoonbare menselijke bewoning in de kustvlakte. Dit deden ze aan de hand van de zogenaamde paalterpen waarbij kunstmatige verhogingen werden aangelegd met behulp van balken en palen en daardoor een soort vluchtheuvel gecreëerd werd. In de 4de eeuw na Chr. dringt de zee opnieuw het land binnen waardoor brede vloedgeulen ontstaan. Pas in de 8ste eeuw trok de zee zich weer langzaam terug en werden de gronden geëxploiteerd als weide voor schapen en vee. De bevolking van de kuststreek startte nu langzaam met het indijken van de Vlaamse kustvlakte en in de 9de en 10de eeuw werd de Blankenbergse Dijk aangelegd. Hierdoor kon een groot gebied worden gevrijwaard van overstromingen. Blankenberge zelf lag slechts deels binnen dit 'beschermd' gebied en werd toen nog voornamelijk bevolkt door schapsherders die bij grote vloed hun toevlucht zochten tot de opgeworpen terpen (vluchtheuvels). Op de Blankenbergse dijk wordt later een boogvormige dijk opgeworpen en zo wordt de woonterp waar de kerk van Uitkerke zich bevond veiliggesteld. Rond die tijd situeert zich dan ook het ontstaan van Uitkerke.

⁵ <https://www.blankenberge.be>

In de 11de en 12de eeuw worden de dijken uitgebreid en ontstaat tussen twee dijken, de zogenaamde West- en Oostdijk de eerste bewoningskern van het latere Blankenberge. Deze werd opgericht door een aantal vissers die zich tussen deze dijken aan de zee gingen vestigen. Nog steeds wordt de kustvlakte geplaagd door verschillende overstromingen en blijft het land in gebruik als schaapsweides. In de 13de eeuw dateert de eerste vermelding van Blankenberge in een oorkonde van 29 juni 1270 waarin het vissersdorp door Margaretha van Constantinpel (gravin van Vlaanderen) verheven wordt tot “Stede en Port”⁶. Zo werd het Blankenbergse grondgebied afgescheiden van het Uitkerkse grondgebied en kreeg het haar stedelijke voorrechten.

In de 14de eeuw, omstreeks 1334, wordt een deel van de stad verwoest en overspoeld door een hevige storm. Deze hertekent ook de kustlijn en vormt een nieuwe waterlijn die ongeveer gelijk gebleven is tot vandaag. De schade werd hersteld, er werd een kerk gebouwd en nieuwe dijken werden aangelegd. Ook werd een vuurtoren gebouwd ter hoogte van de huidige Kerkstraat. Aan het begin van de 15de eeuw telt Blankenberge ca. 1500 inwoners en blijft de bevolking gestaag toenemen. Het rastervormige stratenpatroon is ook vandaag de dag nog steeds herkenbaar.

Hierop volgde, in de 16de eeuw, een periode van onrust. Zo werd in 1508 de Sint-Antoniuskerk in brand gestoken, werden de bisdommen in 1559 herverdeeld wat ervoor zorgde dat Blankenberge nu bij het bisdom Brugge werd ingedeeld en vielen in 1572 de Watergeuzen de stad binnen. Het schepenhuis en de kerk werden vernield, de bevolking werd verdrukt en de bedrijvigheid van de vissers daalde sterk. In 1576 staken zeerovers 300 huizen in brand en in 1580 nemen protestantse priesters de eredienst over in Blankenberge. Dit resulteerde in een protestants ingerichte kerk vanaf 1581. In 1583 geeft de stad zich over aan Alexander Farnese maar de streek wordt nog steeds onveilig gemaakt door de aanwezige rebellen. De dijken en sluizen liggen er verwaarloosd bij en ook het platteland is er erg aan toe. In 1587-1588 wordt hierop een fort aangelegd om de stad te verdedigen tegen rebellen.

Dit fort heeft echter een averechts effect en de stad wordt nog meer het mikpunt van aanvallen⁷. De stad wordt in brand gestoken door de vijand en wordt uiteindelijk in 1591 terug heroverd, dit betekent slechts een trage overgang naar een vredige periode. In de jaren volgend op de herovering van de stad blijft deze immers blootgesteld aan vijandelijk gevaar.

In de 17de eeuw wordt de stad nogmaals door een grote brand geteisterd en gaat het grootste deel van het stedelijk archief in de vlammen op, net als het stadhuis. Ook in 1719 woedt opnieuw een hevige brand in de stad, hierdoor wordt een groot deel van de bevolking dakloos. De kerk kent een aantal fases van restauratie en ook het wegennet van Blankenberge kent een gestage uitbreiding. Vanaf het midden van de 18de eeuw wordt de stad meer en meer gezien als een toeristisch oord en in 1778

⁶<https://www.blankenberge.be>

⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121640>

worden de eerste strandcabines gebouwd. In de 19de eeuw komt hierdoor, en door de sterke bevolkingsgroei, een sterke uitbouw van de stad met de aanleg van nieuwe straten, de uitvoering van stedelijke infrastructuur en openbare gebouwen en gebouwen gericht op het toerisme. Zo werd onder andere ook de Zeedijk aangelegd en werd in 1863 het eerste station te Blankenberge opgericht. Deze lijn verbond oorspronkelijk Brugge met Blankenberge en werd later doorgetrokken naar Zeebrugge en Heist. Later, in 1937, zou een tweede station worden gebouwd naar het ontwerp van onder meer Henri Vandevelde. De toeristische toestroom en bloei komt evenwel tot een stop door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog⁸. Gezien de stad zich tussen de havens van Zeebrugge en Oostende bevindt, trokken de Duitsers verschillende verdedigingsbatterijen op, groeven loopgrachten in de zeedijk, sperden het strand af en eisten hotels en villa's op voor het inkwartieren van troepen. Door de dreiging die de Duitsers ervaarden, staken zij eind oktober 1914 de Pier in brand zodat zij niet langer door de Britse troepen als landingshoofd kon gebruik worden.

Het Interbellum zag het opnieuw op gang komen van de toeristische stroom. Heuse bouwprojecten, waaronder het eerder vermelde station, gingen van start. Blankenberge werd voor een groot deel architecturaal gedomineerd door Art Deco, waaronder het nieuwe Casino. Ook de afgebrande Pier werd nu vervangen door een betonnen exemplaar.

Het oorlogsleed was echter niet ten einde. De Tweede Wereldoorlog deed haar intrede en ook tijdens dit conflict. Blankenberge had vooral naar het einde van de oorlog te lijden onder beschietingen en bombardementen⁹, voornamelijk tijdens de maanden januari, februari en maart. Op 30 juni 1944 ontplofte een opslagplaats voor torpilles in de haven van Blankenberge die grote schade veroorzaakte in de omgeving. Tijdens de daaropvolgende maand werden beschietingen voortgezet. Tijdens de bezetting lieten de Duitsers ook delen van de weiden gelegen ten zuidoosten van de stad onder water lopen om de geallieerde opmars te stuiten. Toen de Duitsers de aftocht bliezen, trachten zij de haven onbruikbaar te maken voor de geallieerden en brachten het bijgevolg grote schade toe door de sluisdeuren, de staketsels en de vuurtoren op te blazen. Tevens had de bezetter het station voorzien van bunkers met geschut

Het projectgebied bleef lange tijd buiten de stedelijke context van Blankenberge liggen en bestond voornamelijk uit natte weilanden en landbouwgronden zonder bebouwing. Ten zuiden en ten westen van het projectgebied bevindt zich de Uitkerkse Polder, een uitgestrekt gebied met een grote historische waarde. Deze polder wordt beschouwd als één van de best bewaarde historische 'Oudlandpolders' in relatie tot gelijkaardige gebieden langs onze Vlaamse kust, door de gaafheid, herkenbaarheid en samenhang van landgebruik, het hydrografische netwerk, dijken, gekende

⁸ <https://www.blankenberge.be>

⁹ Commissariaat Generaal voor de passieve luchtbescherming, 1948. *Bommen op België 1940-1945*, p. 179.

archeologische sites, relictten van middeleeuwse bewoning en het voorkomen van bouwkundig erfgoed. In het landgebruik wordt de Uitkerkse Polder¹⁰ gekenmerkt door grote graslandcomplexen met microreliëf en verspreide akkers. Daarnaast zorgt het historische netwerk van kanalen, grachten, sloten, laantjes en dijken voor de waterbeheersing en het landbouwgebruik. De Blankenbergse Vaart vormt hierbinnen de belangrijkste waterloop die reeds sinds de middeleeuwen in gebruik is als transportkanaal van goederen en een belangrijke rol speelde in de waterbeheersing in het gebied. De Blankenbergse Dijk die door de polder loopt dateert uit de middeleeuwen en was onderdeel van een ruimer bedijkingsstelsel in de Vlaamse kustvlakte. Dit bedijkingsstelsel speelde een belangrijke rol in de ontginning en ingebruikname van de polders en vormt een goed herkenbare en brede structuur doorheen het landschap. Binnen het gebied zijn veel archeologische sites reeds gekend, deze zijn te dateren van de Romeinse periode tot de middeleeuwen. De middeleeuwse sites gaan vaak terug op een bewoningsite met walgracht wat zeer typerend is voor deze periode en op die manier een verspreide hoevebouw (met walgracht) doorheen het landschap creëerde. Ander historisch bouwkundig erfgoed binnen de Uitkerkse Polder manifesteert zich voornamelijk in landbouwkundig erfgoed met een sterke historische relatie tot de ontginning en ingebruikname van de Uitkerkse Polder, het gaat hier om verschillende grote hoeves en kleinere boerenarbeidershuisjes. Ook worden binnen het gebied enkele militaire bouwwerken en kapelletjes aangetroffen. Het wegenpatroon binnen het gebied gaat waarschijnlijk terug op de middeleeuwse situatie. Buiten de historische waarde heeft dit gebied ook een natuurwetenschappelijke waarde, esthetische waarde en een structurerende waarde voor de Vlaamse Kustvlakte.

¹⁰ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135397>

Figuur 11. Situering van het projectgebied op luchtfoto's NCAP 6 mei 1940¹¹.

Na de oorlog werd het Oosterstaketsel en de vuurtoren opnieuw opgebouwd evenals de villa's en hotels langsheen de zeedijk die ook vervangen werden door hoogbouwappartementen. Het toerisme kende opnieuw grote bloei maar zag een verandering in cliënteel. Waar Blankenberge voorheen een elitair publiek ontving, was het nu een geliefde plek bij de middenklasse – vaak uit eigen land. Minder goed nieuws was het voor de Blankenbergse visserij die na de oorlog verdween. Hierop besloot de gemeente om de haven om te vormen tot jachthaven. Blankenberge legde haar focus dus op toerisme en ook de binnenstad zag de oprichting van hoogbouwappartementen

Het hospitaal te Blankenberge kende haar ontstaan nadat een pokkenepidemie in de regio haar tol had geëist¹¹. In 1894 werd vervolgens besloten een hospitaal op te trekken. Dit gebeurde op de De Smet de Naeyerlaan en het ziekenhuis opende de deuren in februari 1901. Sinds 10 juli 1902 kweten de Zwartzuster van Brugge zich van hun taak om de verpleging er op zich te nemen. Het hospitaal kreeg de naam 'Prinses Elisabeth' en fungeerde eerder als een tehuis voor oude, verlaten mensen. Op 30 april 1928 werd een materniteit in gebruik genomen en een klein decennium later, in 1937, werd de dienst Heelkunde in gebruik genomen. Door de evolutie binnen de geneeskundediscipline werd tijdens de daaropvolgende jaren het hospitaal te klein. Een nieuw ziekenhuis zou worden opgetrokken waarvan de bouw op 1 maart 1961 startte, het nieuwe Koningin Fabiola ziekenhuis. In 1966 werd het voor het eerst in gebruik genomen. Algauw bleek ook dit hospitaal met plaatsgebrek te kampen zodat in 1975 werd gestart met een uitbreiding met onder meer een spoeddienst, die vijf jaar later in gebruik genomen werd. Vandaag vormt het dit hospitaal het Algemeen Ziekenhuis Zeno Campus Blankenberge.

3.3.2 Historisch kaartmateriaal

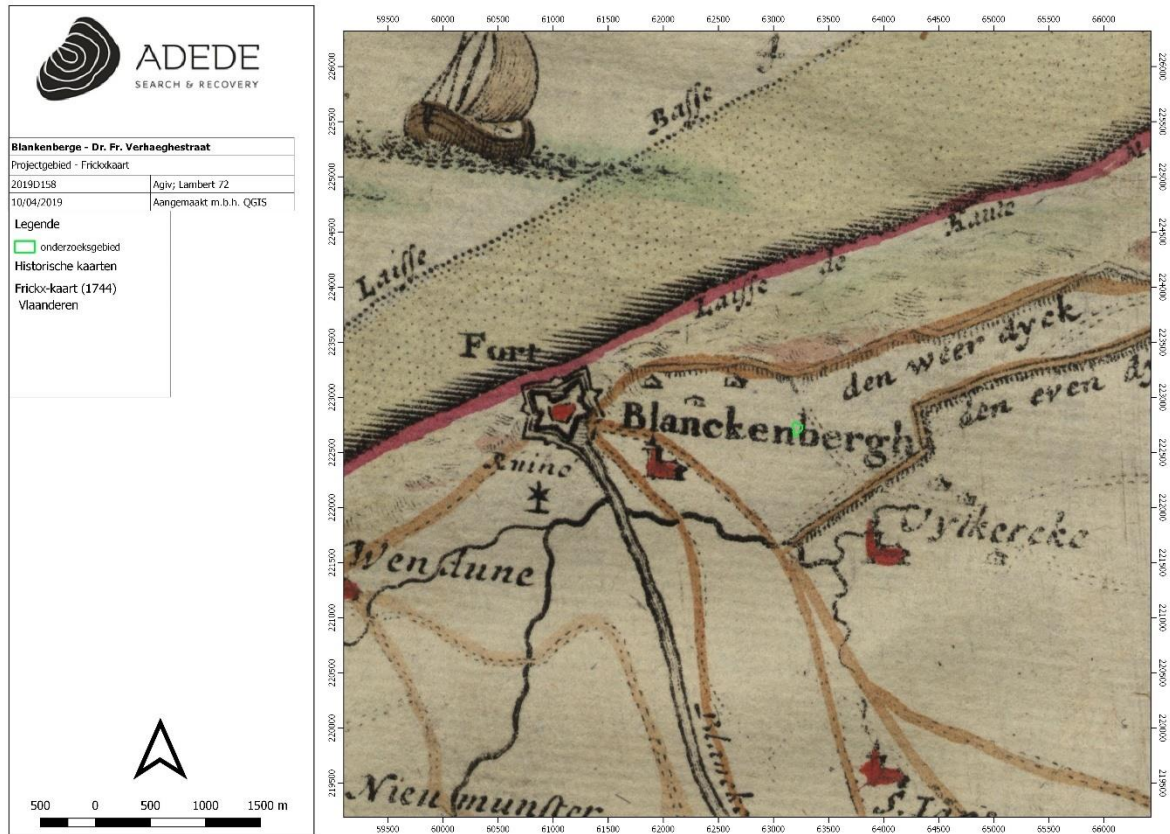
3.3.2.1 Fricx-kaarten (1712)

De projectie van het onderzoeksgebied op de Fricxkaart is onderhevig aan een foutenmarge. Het terrein bevindt zich volgens de kaart ten oosten van de stad Blankenberge hoewel het in realiteit ten zuidwesten ligt. Een houvast biedt de Blankenbergsevaart die zich ook vandaag nog doorheen de kustvlakte slingert. In realiteit bevindt het project gebied zich zo'n 630 m ten oosten van de vaart. Volgens de Fricxkaart bedraagt deze afstand zo'n 1,8 km. Mogelijk kan het onderzoeksgebied eerder

¹¹ <https://ncap.org.uk/>

¹² <https://www.azzeno.be>

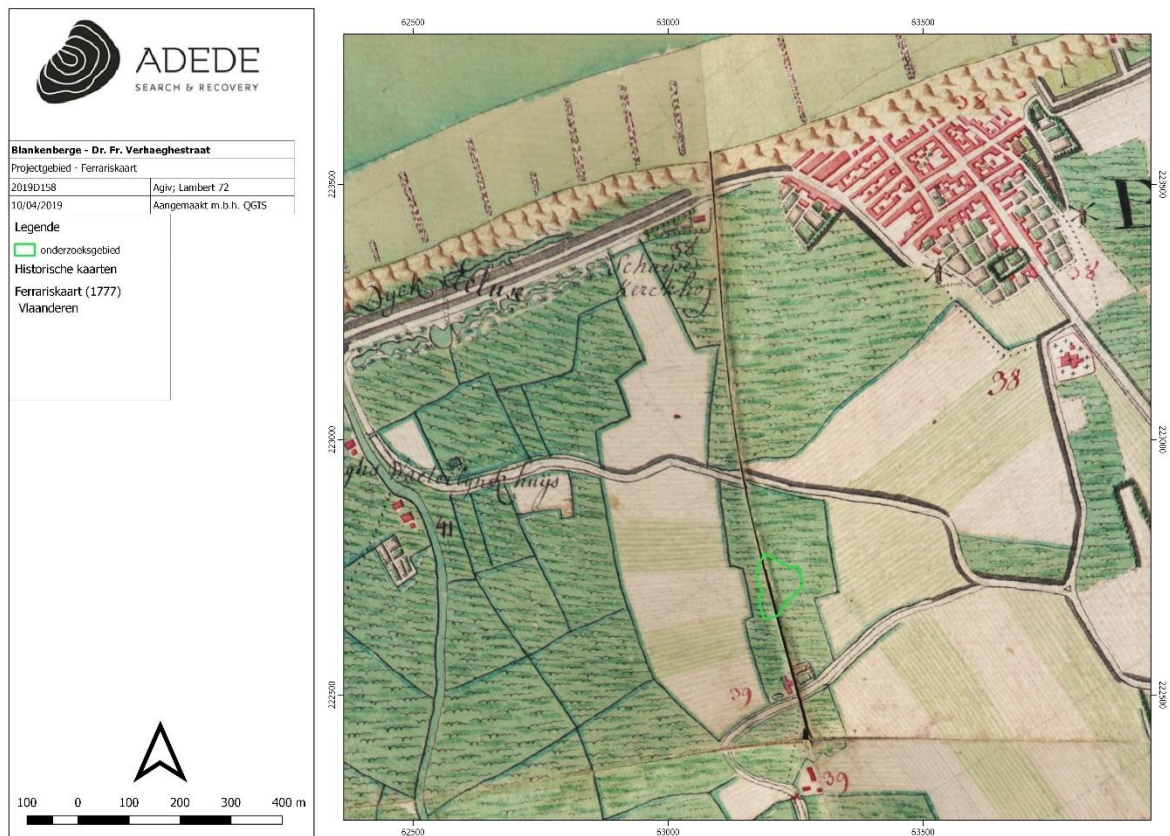
ten oosten van de Blankenbergsevaart tussen de twee zuidgerichte wegen vertrekkend vanuit de stad bevinden.

Figuur 12. Situering van het projectgebied op de kaart van Fricx.

3.3.2.2 Kaart van Ferraris (1771 – 1778)

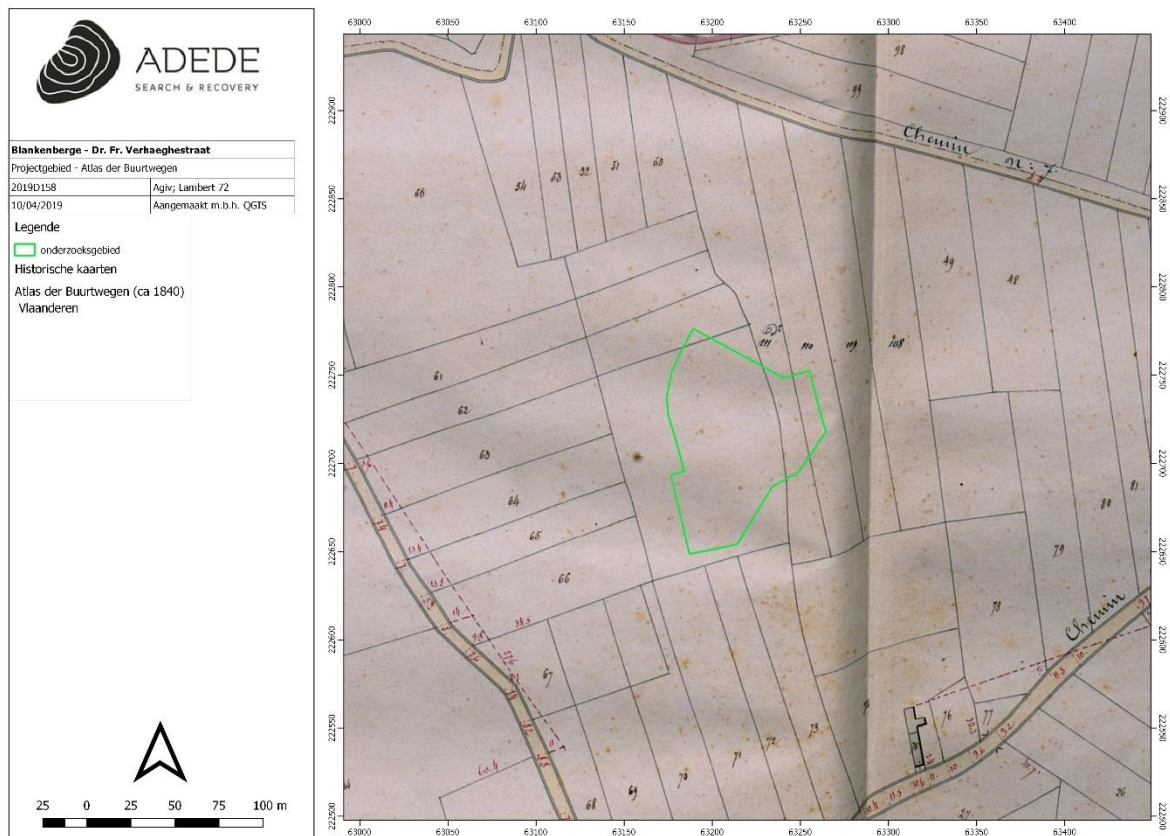
Het eerste historische kaartmateriaal dat informatie verschaft over het landgebruik binnen het projectgebied, is de kaart van Ferraris. Op deze kaart is te zien dat het onderzoeksgebied binnen de Vlaamse Kustvlakte valt en meer bepaald binnen natte weilanden en landbouwgronden. Ook het traject van de dijken ten noorden en ten oosten van het projectgebied is duidelijk zichtbaar. Het projectgebied bevindt zich ten tijde van het opstellen van deze kaart nog ca. 600m ten zuidwesten van het stadscentrum van Blankenberge. Binnen de contouren van het projectgebied is nog geen bebouwing waarneembaar. Ten zuiden van het projectgebied bevindt zich een hoeve.

Figuur 13. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.

3.3.2.3 *Atlas der Buurtwegen (1840)*

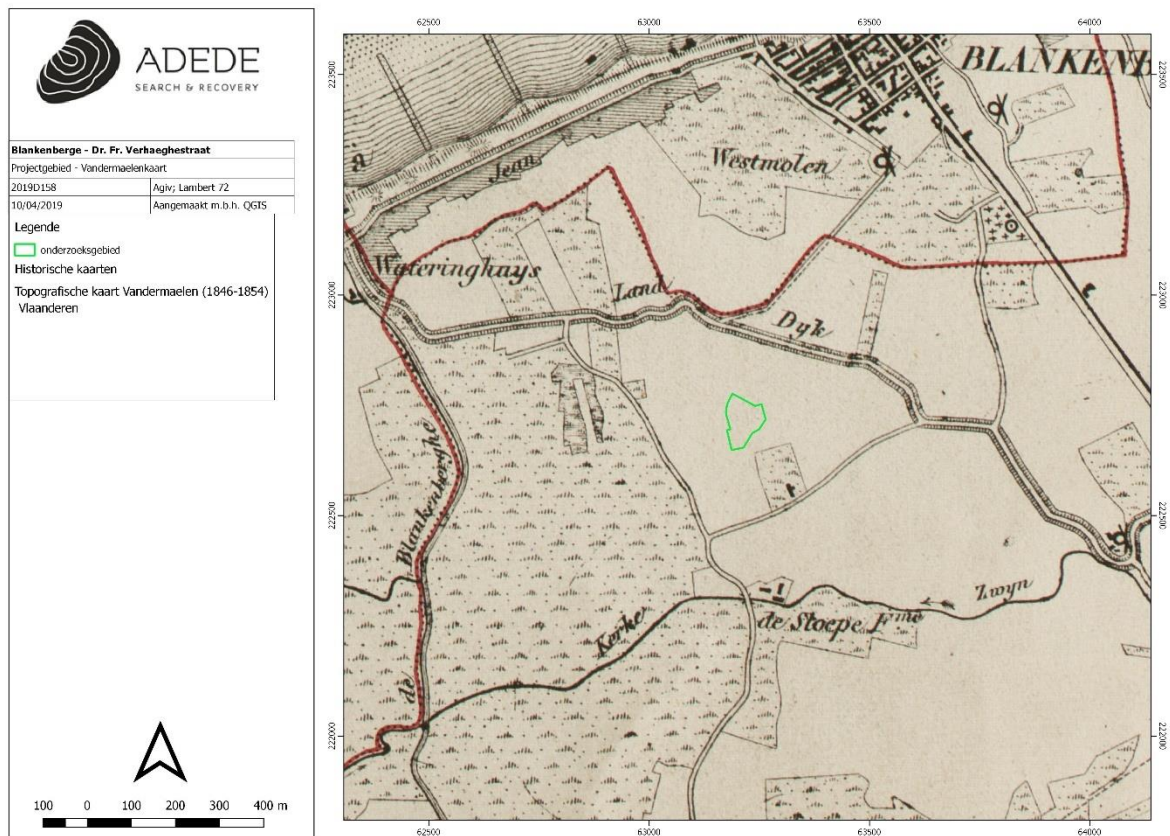
Op de Atlas der buurtwegen staat het projectgebied aangegeven binnen landbouwgebied. Het projectgebied wordt hier doorsneden door enkele perceelsgrenzen, deze lopen zowel in een noord-zuid als oost-west oriëntatie. Ten noorden van het projectgebied staat Chemin. N. 7 aangegeven langsheen het traject van de voorgaande dijk. Ten zuiden komt Chemin N 5 overeen met de zuidelijke dijk zoals weergegeven op de Ferrariskaart. Binnen en in de nabije omgeving van het projectgebied is nog steeds geen bebouwing waar te nemen, op de hoeve ten zuiden hiervan na.

Figuur 14. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.

3.3.2.4 Topografische kaart van Vandermaelen (1846 – 1854)

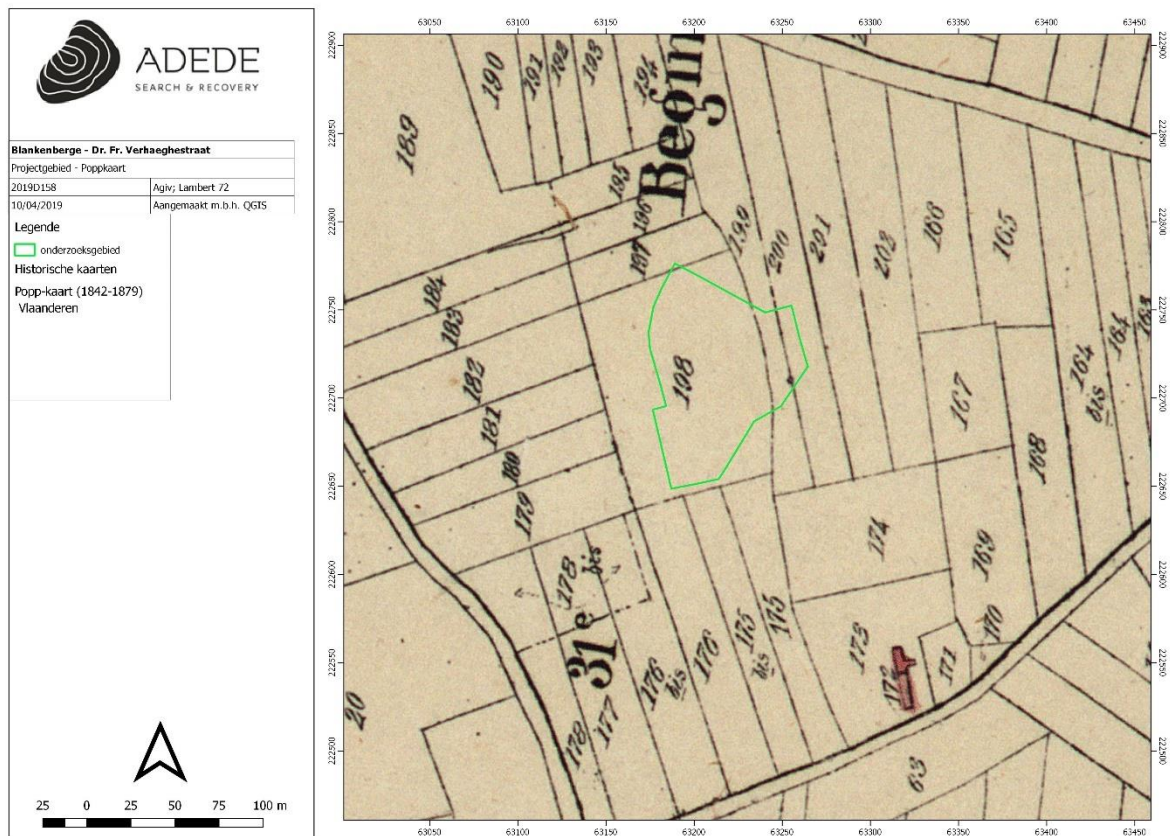
Ook op de topografische kaart van Vandermaelen is nog steeds geen bebouwing binnen de contouren van het projectgebied waarneembaar. Ten zuiden van het projectgebied bevindt wederom de hoeve. Ten noorden van het projectgebied staat Chemin N 7 van op de Atlas der buurtwegen terug aangegeven als dijk. Ten westen en noorden van het projectgebied is ook te zien dat de gronden terug staan aangegeven als weiland, in dit geval gaat het hier om natte weilanden. Het projectgebied zelf staat aangegeven zonder landgebruik, waarschijnlijk gaat het hier om landbouwgronden.

Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.

3.3.2.5 Kaart van Popp (1842 – 1879)

De kaart van Popp schets een gelijkaardige situatie als de voorgaande kaarten. Ook hier is nog steeds geen bebouwing binnen de contouren van het projectgebied aangegeven maar zijn terug de perceelsgrenzen zichtbaar. Deze tonen een onveranderde situatie aan ten opzichte van de Atlas der Buurtwegen. Aangenomen wordt dat de gronden nog steeds als landbouwgrond in gebruik zijn. Ten zuiden is nog steeds de eerder vermelde hoeve aanwezig. Ten noorden is ook de dijk nog aanwezig, evenals ten zuiden.

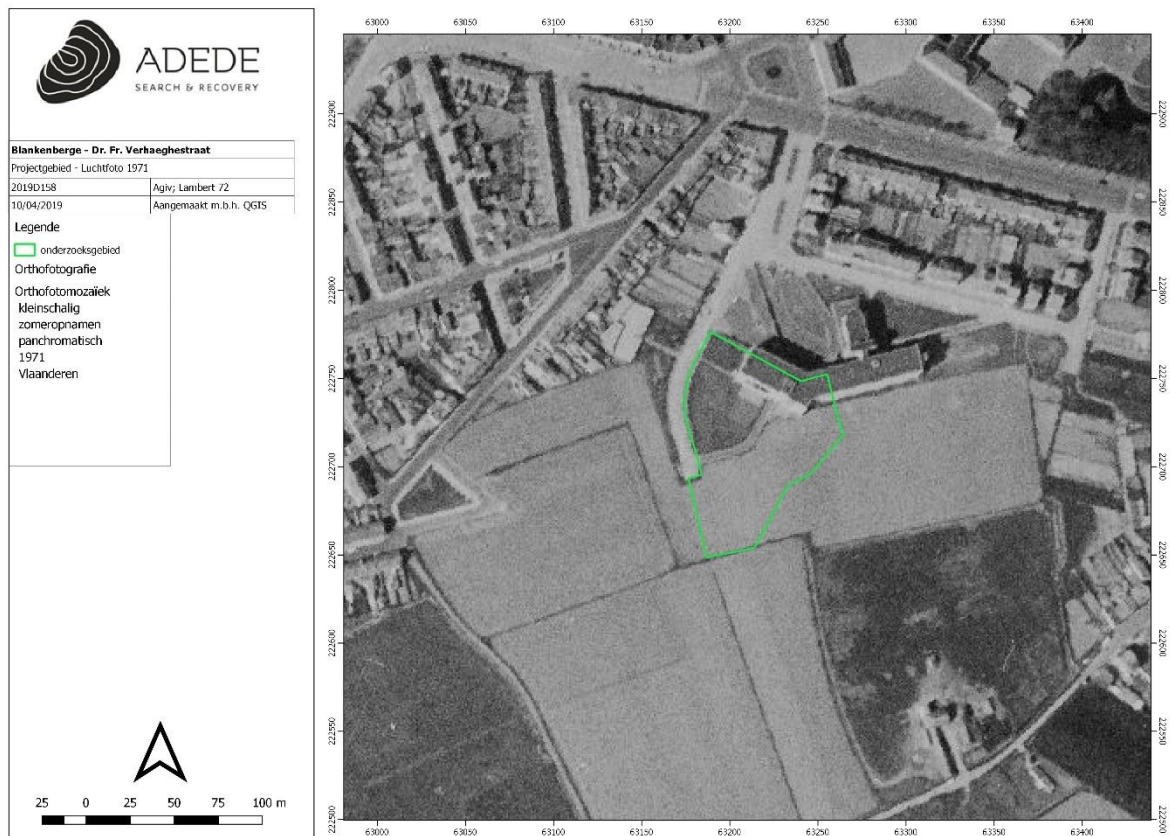

Figuur 16. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.

3.3.3 Luchtfoto's

3.3.3.1 Luchtfoto 1971

Dit veranderd echter in het jaar erop. Een luchtfoto daterend van 1971 toont de inplanting van een deel van het Koningin Fabiolaziekenhuis dat in 1966 haar deuren opende. Het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied lijkt nog steeds als landbouwgrond in gebruik te zijn.

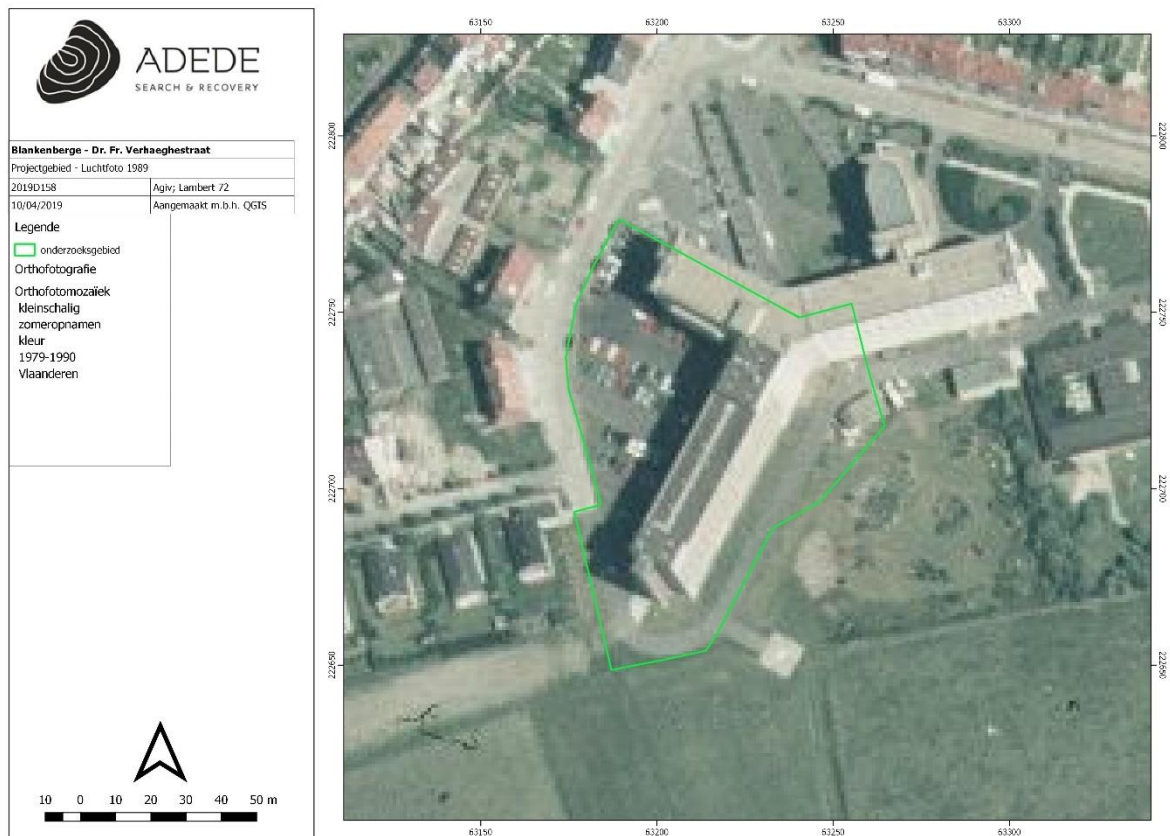

Figuur 17. Situering van het projectgebied op de luchtfoto 1971

3.3.3.2 Luchtfoto 1979-1990

Een luchtfoto daterend uit 1989 toont een meer uitgebouwd ziekenhuis. Het onderzoeksgebied wordt ingepalmd door twee vleugels, verhardingen en parkeergelegenheid.

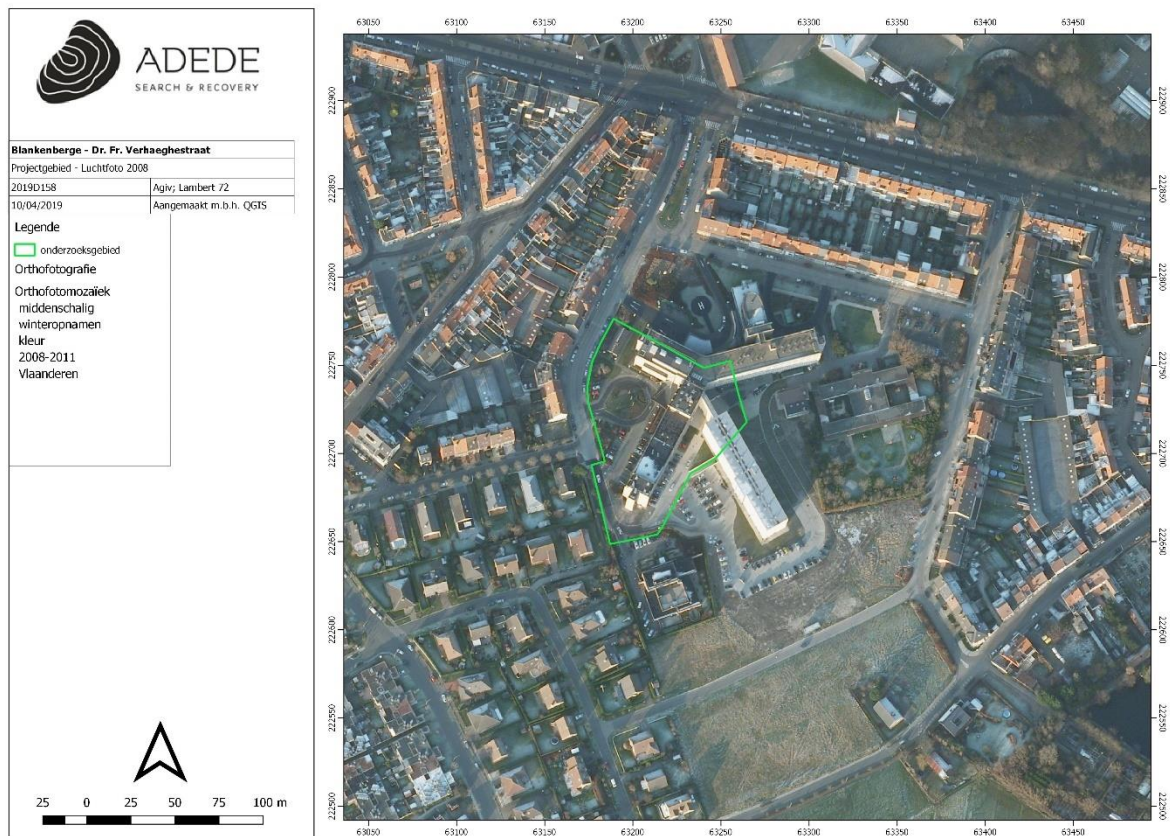
Een luchtfoto daterend van de start van de 21ste eeuw toont enkele veranderingen in het westelijke deel van het terrein. Hier worden de parkeerplaatsen en verhardingen ingekomen door de cirkelvorgige oprijlaan voor het oppikken en afhalen van patiënten en bezoekers.

Figuur 18. Situering van het projectgebied op luchtfoto 1979-1990.

3.3.3.3 Luchtfoto 2008

Een foto daterend uit 2008 toont de aanbouw van een nieuwe vleugel die we nu kennen als het wooncentrum Polderzicht. Ook de westelijke tussenruimte tussen de oudere vleugels is heraangelegd.

Figuur 19. Situering van het projectgebied op luchtfoto 2008

3.4 Archeologische situering van het projectgebied

3.4.1 Archeologische nota's

ID 3400¹³

Naar aanleiding van de parking van het AZ Zeno gelegen langsheen de Dr. Fr. Verhaeghehelaan te Blankenberge voerde ADEDE bvba in 2017 een bureaustudie uit naar het archeologisch kenniswinstpotentieel van het terrein. Gezien de aard van de werken en de eerder geringe oppervlakte die mogelijks archeologische kenniswinst zouden opleveren werd geen verder onderzoek geadviseerd.

ID 7345¹⁴

Naar aanleiding van de heraanleg van de Duindistellaan en een deel van de zijstaten Dahliastraat, Rozenstraat, Irisstraat en Tulpenstraat te Blankenberge voerde Monument Vandekerckhove in 2018

¹³ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/3400>

¹⁴ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7345>

een bureaustudie uit naar het archeologisch kenniswinstpotentieel van het terrein. Gezien de aard van de werking geen bijkomende verstoringen zal teweegbrengen en het te onderzoeken gebied eerder beperkt is in oppervlakte ligt het potentieel op archeologische kenniswinst eerder laag. Er werd om deze redenen geen verder onderzoek aangeraden.

ID 6005¹⁵

In het kader van de heraanleg van de Wetstraat en Maerlantstraat te Blankenberge voerde Monument Vandekerckhove in 2018 een bureauonderzoek uit naar de potentiële archeologische kenniswinst van het terrein. Er werd beslist geen verder onderzoek uit te voeren gezien de geringe impact van de werken.

ID 402¹⁶

In het kader van de heraanleg van het Koning Leopold III plein te Blankenberge voerde BAAC Vlaanderen bvba in 2016 een bureaustudie uit naar het archeologisch kenniswinstpotentieel van het terrein. Gezien de zware verstoringen ten gevolge van aanwezige infrastructuur van het openbaar vervoer en de beperkte impact van de geplande werken, werd beslist geen vervolgonderzoek te adviseren.

ID 6845¹⁷

In het kader van de inplanting van een nieuwbouw met ondergrondse parking en bijhorende infrastructuur langs de J. Vande Puttelaan voerde Ruben Willaert bvba in 2018 een bureaustudie met beperkte samenstelling uit naar het archeologisch kenniswinstpotentieel van het gebied. Gezien dit onderzoek de aanwezigheid van een mogelijk afgedekte archeologisch relevante laag suggereerde, werden landschappelijk boringen geadviseerd. Hieruit bleek dat er geen afgedekte niveaus aanwezig zijn en de mogelijk aanwezige archeologie zich slechts op ondiep niveau zou bevinden. Verder onderzoek werd bijgevolg niet geadviseerd.

3.4.2 CAI

¹⁵ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/6005>

¹⁶ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/402>

¹⁷ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/6845>

ID	Afstand tov onderzoeksgebied	Tijdsperiode	Melding
75183 ¹⁸	453 m ten NW	Romeins: Midden-Romeins (vermoedelijk 2 ^{de} eeuw)	Brandrestengraf
72279 ¹⁹	54 m ten ZO	Late Middeleeuwen	Alleenstaande hoeve vermeld in 1354, 1355 en 1554
72285 ²⁰	337 m ten Z	Nieuwe Tijd: 16 ^{de} eeuw	Alleenstaande hoeve. Vermeld in de 17 ^{de} eeuw (1617 en 1635) als 'hofstede de sloupe' of 'hofstede het sloupken'.
72280 ²¹	368 m ten ZW	Nieuwe Tijd: 16 ^{de} eeuw	Steenbakkerij vermeld in 1512, 1554 en 1775.
72281	480 m ten ZW	Nieuwe Tijd	Een perceel met een waterschap. Vermeld in 1554.
72278 ²²	500 m ten O	Nieuwe Tijd	Steenbakkerij. Vermeld in 1776.
71834 ²³	563 m ten O	Late Middeleeuwen	Dijk
76487 ²⁴	793 m ten NO	Late Middeleeuwen	Vier houten tonputten en een mestkuil doorsneden door één van de beerputten. Vondsten betroffen rood aardewerk naast enkele schaarse steengoedfragmenten en een fragment majolica. Fragmentarisch bewaard bord in sgraffito-techniek met drie vogelmotieven en inscriptie. Fragmenten van een trechtersvormig drinkglas (beker) met een horizontale lijnversiering onder de

¹⁸ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/75183>

¹⁹ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/72279>

²⁰ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/72285>

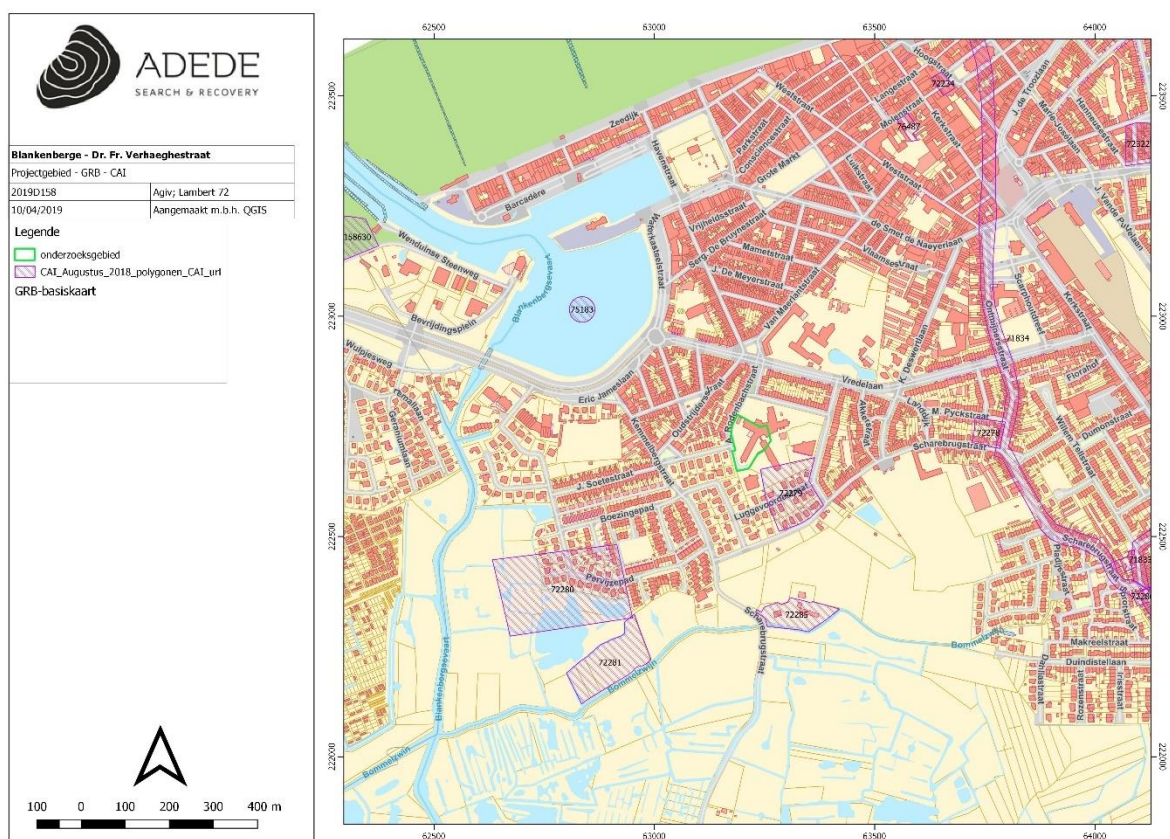
²¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/72280>

²² <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/72278>

²³ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/71834>

²⁴ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/76487>

			rand, houten mesheft, metalen beslag van vermoedelijke een houten emmer en schoenfragmenten.
--	--	--	--

Figuur 20. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.

4 Besluit

4.1 Algemeen besluit

Op basis van het beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het onderzoeksgebied niet met zekerheid aantonen.

Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven ten einde antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.

Het onderzoeksgebied gelegen langsheen de Dr. Fr. Verhaeghestraat en de A. Rodenbachstraat bevindt zich in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Het terrein is gelegen in op de rand van de Uitkerkse Polder en bevindt zich op een hoogte van zo'n 3,5m TAW. Sonderingen wezen uit dat het terrein tot op een diepte van 1 m bestond uit aangevuld zand. 400 m ten zuiden loopt het Bommelzwin en 700 m ten noordwesten mondt de Blankenbergsevaart uit in de haven. De bodem bestaat uit oude kleiplaatgronden (oC2) die geen specifiek gunstige condities geven voor de bewaring van mogelijk aanwezige archeologische lagen.

In een straal van ongeveer 1 km rond het onderzoeksgebied vermeldt de CAI indicaties van archeologische aanwezigheid daterend vanaf de Romeinse periode tot en met de Nieuwe Tijd. Voor de oudste periodes, zijnde de Steentijden, Bronstijd en IJzertijd leverde de inventaris geen aanwijzingen. De aanwezige archeologie daterend uit de Romeinse periode manifesteerde zich in de vorm van een brandrestengraf daterend uit de tweede eeuw. De nadruk binnen de geregistreerde meldingen kwam echter te liggen op de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. De eerstgenoemde periode tekende zich op de aanwezigheid van een alleenstaande hoeve, een dijk en sporen in de vorm van kuilen dat onder meer aardewerkfragmenten opleverde. De Nieuwe Tijd werd geregistreerd in de vorm van steenbakkerijen, een perceel met waterschap en een hoeve.

In aanvulling hierop leverde het cartografische en luchtfotografische onderzoek de volgende resultaten op: het projectgebied blijkt voor het leeuwendeel van de 18de en 19de eeuw onbebouwd te zijn gebleven en in gebruik te zijn genomen als landbouwgrond. De luchtfotografische studie leverde echter de eerste bewijzen voor bebouwing in 1971. We weten echter uit het historisch onderzoek dat de eerste steenlegging voor het Koningin Fabiolaziekenhuis gebeurde op 1 maart 1961. In 1975 volgde een uitbreiding evenals in 2008.

Het door ADEDE uitgevoerde bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van archeologische sporen ter hoogte van het projectgebied niet met zekerheid aantonen. Op basis van het geraadpleegde bronnenmateriaal wordt een archeologische verwachting naar voor geschoven waarbij archeologische resten aanwezig kunnen zijn, daterend van de Romeinse periode tot de Nieuwe Tijd en dit met de nadruk op de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Hoewel het bronnenmateriaal – historisch, archeologisch en cartografisch – de aanwezigheid van archeologische resten niet lijkt te ondersteunen, sluit dit hun aanwezigheid niet uit. Toch moet hier ook de impact van de bouwwerken vanaf de jaren '60 van de vorige eeuw in acht worden genomen. De aanleg van verschillende fasen binnen de bouwgeschiedenis van het hospitaal met kelder, de uitbreiding en de verandering van zowel die hospitaalggebouwen als de rondom liggende verhardingen zullen naar alle waarschijnlijkheid een negatieve invloed hebben uitgeoefend op het bodemarchief en bijgevolg mogelijke bewaarde archeologische niveaus. De geplande werken bevinden zich in hun totaliteit binnen reeds bebouwde en verbouwde zones. Tevens moet de aard van de geplande werken in overweging worden genomen. Het betreft een verbouwing van een bestaande ziekenhuisvleugel dat de afgraving vergt van reeds aangevulde grond en de aanleg van een nieuwe ondergrondse trappen-en lifthallen die zich slechts over een beperkte oppervlakte binnen het plangebied uitstrekt. De aanleg van verharde zones zoals onder meer rijlanen en parkeerplaatsen zullen een beperkte afgraving vergen eveneens in reeds aangevulde grond. De paalfunderingen vereist voor de verbouwing van de zuidwestelijke vleugel gaan gepaard met een grote diepte waar zich reeds dergelijke funderingen bevinden en mogelijk bewaarde archeologisch relevante lagen reeds verstoord zijn. Slechts enkele beperkte zones worden afgebroken en zouden vrij zijn voor onderzoek. Dit zou echter weinig inzichten leveren aangezien deze zones een hoge kans hebben op verstoring door bouwactiviteiten in het verleden en slechts een geringe oppervlakte kennen als ook een versnipperde lay-out kennen ten opzichte van elkaar. Dit alles reduceert het archeologisch potentieel van het terrein naar een eerder lage kennisopbrengst met een versnipperd karakter.

Gezien deze conclusie acht ADEDE verder onderzoek niet noodzakelijk.

5 Bibliografie

Geschreven bronnen

Commissariaat Generaal voor de passieve luchtbescherming, 1948. Bommen op België 1940-1945, 311 p.

Geotechnica, Rapport Grondonderzoek. Renovatie ziekenhuis Blankenberge Dr. Fr. Verhaeghestraat 1 8370 Blankenberge, 29 p.

Internetbronnen

Algemene bronnen

<https://www.geoportaal.be>

<https://www.geopunt.be>

<https://www.cartesius.be>

<https://www.ncap.gov.uk>

Historische situering

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135397>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121640>

<https://www.blankenberge.be>

<https://www.azzeno.be>

Archeologienota's

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/3400>

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7345>

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/6005>

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/402>

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/6845>

CAI-meldingen

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/75183>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/72279>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/72285>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/72280>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/72278>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/71834>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76487>

6 Lijst van figuren

Figuur 1. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.	- 38 -
Figuur 2. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).	- 39 -
Figuur 3. Hoogteprofielen van het projectgebied NO-ZW en NW-ZO.	- 40 -
Figuur 4. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.....	- 41 -
Figuur 5. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.....	- 42 -
Figuur 6. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.	- 43 -
Figuur 7. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.....	- 44 -
Figuur 8. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.....	- 45 -
Figuur 9. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.	- 46 -
Figuur 10. Situering van het projectgebied op het gewestplan.	- 47 -
Figuur 11. Situering van het projectgebied op luchtfoto's NCAP 6 mei 1940.....	- 52 -
Figuur 12. Situering van het projectgebied op de kaart van Fricx.....	- 54 -
Figuur 13. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.....	- 55 -
Figuur 14. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.....	- 56 -
Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.	- 57 -
Figuur 16. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.....	- 58 -
Figuur 17. Situering van het projectgebied op de luchtfoto 1971	- 59 -
Figuur 18. Situering van het projectgebied op luchtfoto 1979-1990.....	- 60 -
Figuur 19. Situering van het projectgebied op luchtfoto 2008	- 61 -
Figuur 20. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.	- 65 -